Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

NĂM THỨ MƯỜI SÁU. — SỐ THỨ 327 | MỖI SỐ : 0 $ 04 | NGÀY THỨ BẢY 18 FÉVRIER 1928

Trung Bắc Tân Văn

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N° 7946

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao, Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	8$00	4$00	2$00	1$00
Ngoại-quốc	9.00	4.50	2.25	
Các làng và các công-sở	14.00	7.00	3.50	
	10.00	5.00	2.50	

Hễn mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
65, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion. . . . . 0 $ 30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0 $ 18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
Petites annonces classées. . . . 0 $ 10 la ligne

Có tài mà cậy chi tài

Ở đời có một vật-khiến cho người ta làm nổi được công việc, cái ấy tức là tài, tài tức là cái năng-lực của ta làm nổi công việc. Tài có thiên-tài, lại có nhân-tài, thiên-tài là tài sẵn của giời cho, không phải nhờ sức học-vấn, không phải nhờ công rèn tập, mà linh-lợi xông xuôi. Nhân tài là bởi sức người mà gây nên; tất phải nhờ sức học vấn, nhờ công rèn tập lại phải suy xét cho rộng, từng trải cho nhiều, thì mới đủ sức đảm đang được công việc. Thiên tài với nhân tài tuy có khác nhau, mà cái năng-lực khiến cho người ta làm nổi công việc, thì cũng là một. Vậy thì những người có tài, là người có đủ cái năng-lực làm nổi công việc ở đời, thật đáng kiêu-ngạo và đáng ý-thị biết nhường nào. Sao người xưa lại có câu rằng: có tài mà cậy chi tài, thì bỉnh như cái tài của con người ta, thật không đủ cậy, mà những người có tài, lại phải cần có một vật gì nữa, thì tư-cách mới hoàn toàn, mới đủ là một người làm được công việc ở đời vậy.

Suy cái ý sâu của người xưa, há chẳng nói rằng cái tài vẫn là một vật cần khiến cho người ta làm nổi công việc, nhưng lại phải có đức-hạnh và tâm-địa, thì mới thật là người hoàn-toàn, đủ cho người khác tin yêu mến phục, mà công việc thành lập mới chắc là mười phần. Nếu chỉ có tài, mà đạo-đức không biết chau dồi, tâm-địa không giữ được ngay thẳng thì càng có tài bao nhiêu, lại càng thêm hại việc-bẩy nhiên, không những là không có ích gì cho thân mình, cho nhà mình, cho đồng bào xã-hội, mà lại là một người phá hoại ở đời.

Kia xem ở trong lịch-sử nước Tàu và lịch-sử nước ta xưa kia, biết bao nhiêu những bậc danh thần lương tướng làm nổi những việc khó khăn, dựng nên được việc to tát, ân huệ đầy khắp bốn bể; danh tiếng để lại trăm đời, toàn là những người có tài-lược suất chúng đã đành, mà lại toàn là những người có đức-hạnh, có tâm-địa, vì có đức-hạnh thì mới được người khác tin phục, nhưng lại phải có tâm địa, thì mới không đến nỗi cậy tài giỏi mà làm bậy làm càn, phạm những tội gian tà hung ác. Lại nói ngay những việc lặt vặt tầm thường ở trước mắt, từng thấy lắm người không có đạo đức, không có tâm địa, chỉ cậy có chút tài nhỏ, rồi sinh ra lừa dối đảo điên, không nghĩ gì danh giá, cam tâm làm những việc hèn mạt xấu xa. Những hạng người ấy càng có tài bao nhiêu, lại càng thêm hại việc bẩy nhiêu, câu cửa miệng ta thường mai mỉa là đứa tiểu-nhân hữu tài vô hạnh, thật là đáng ghét và đáng khinh vậy.

Nước ta xưa kia, vì học-thuật sai lầm và hủ lậu, chỉ chuyên chuộng một lối hư văn, người trong nước không được nhờ sự tài thiển thốn, không đủ sức gánh đua với người, phải đứng ở trong vòng liệt-bại. Bây giờ được buổi học-thuật xương-minh, giáo-pháp hoàn-bị, bạn thiếu-niên được có nơi để mở trí rèn tài thành ra con người hữu dụng. Việc cần thiết thứ nhất mà bạn thiếu niên ta nên để ý đến bây giờ, là cốt phải chau dồi đạo-đức, giữ gìn tâm-địa. Dẫu khoa luận-lý, nhà trường cũng vẫn có dạy, nhưng khoa đức-dục không phải dạy bằng lời nói không, công khóa ở nhà trường cũng vẫn là không [illegible] đình giáo-dục, mà việc ấy lại trông vào trách nhiệm của cha anh. Nếu con em theo học ở nhà trường, chỉ lo học cho rộng, biết cho nhiều, nay thì lấy bằng nọ, mai thì lấy bằng kia, mà về khoa đức dục không từng để ý đến, thì học càng rộng, phẩm hạnh lại càng hư, biết càng nhiều, tâm thuật lại càng kém, lừa dối điên đảo, cái gì mà chẳng dám làm; đến lúc đã thành ra người hữu tài vô hạnh, thì không những là không ai tin cậy được việc gì, mà lại chỉ là nghịch-tử ở trong gia-đình, loạn-dân ở trong xã-hội. Vậy những bậc cha anh, có trách-nhiệm ở trong gia-đình, khi con em tuổi đã khôn lớn, trí-thức đã đến lúc mở-mang, tưởng nên đêm ngày săn sóc đến, lối cư xử ở gia-đình, cách đối đãi với xã-hội, phải hết sức răn dạy, mình treo tấm gương sáng cho con em theo, đừng có nghĩ rằng con em đã đến tuổi theo học, khá hay hèn, khôn hay dại, quyền dạy dỗ đã gửi ở trong tay ông thầy, mà ngày thường ăn ở trong nhà, cứ chớp mắt bỏ qua mà không để ý đến.

Câu có tài mà cậy chi tài của người xưa đã nói đó, người xưa cũng đã nhờ sự từng trải và nhờ công suy xét, mà biết thấu đến cái sự hay sự dở ở trên đời, biết rằng cái tài đủ khiến cho người ta làm nên công nghiệp, mà cũng đủ khiến cho người ta táng hoại thân danh, khiến người ta đủ sức gánh vác công việc cho xã-hội, mà cũng khiến người ta phá hoại xã-hội. Vậy những người có đức hạnh có tâm địa, thì tuy không làm được công nghiệp lớn lao, nhưng cũng vẫn là người chính-nhân quân-tử, nếu có tài mà không có đạo-đức, có tâm thuật, thì thành ra gian tà tiểu-nhân. Vậy câu chữ của người xưa đã nói đó, thật là một câu cách ngôn mà ta nên ngẫm nghĩ, bạn thiếu-niên theo học, đừng có cậy mình có tài, người có con em, theo học, nên để ý đến việc gia-đình giáo dục, mà giữ đạo-đức và tâm địa cho con em, may ra sau này bạn thiếu-niên nhờ sự giáo-dục hoàn-toàn, mà nầy nở ra được nhiều người thành tài đạt đức, thì sự tiến-bộ của nước nhà mới có phần trông cậy được vậy.

H. T. B.

Vô-tuyến-điện

Ngày 15 Février 1928

Nước Pháp

Cái vấn đề bồi thường sự tổn hại về chiến-tranh

Thứ dân ngoại-viện đã bàn về bản luật định sửa đổi lại khoản bồi thường sau-la-tranh, M. Tardieu, thượng-trưởng bộ công-tác có nói nay sẽ phải giả 12 nghìn triệu và nghĩ có nói nay mai sẽ mở một trái phiếu hai [illegible] cho những [illegible]

Hội hàn-lâm y-học

Hội hàn-lâm y-học đã tuyển cử M. Justin Jolly, giáo sư ở trường Collège de France vào hội.

M. Auguste Lumière xin hội vận-động với chính-phủ để soạn các bản tổng-kê về bệnh ung độc một cách đích xác hơn, ông có nói các biểu tổng-kê đều sai cả, và số người chết về bệnh lỵ ở tỉnh thành lại cho là nhiều hơn ở nhà quê, vì những người đau thường đến trị bệnh ở các tỉnh-thành, vì vậy các biểu tổng kê đều sai, không sao xét rõ được gốc tích cái bệnh lỵ.

Nước Anh

Việc trú binh ở Trung-hoa

Viên tổng trí tài-chánh đáp lại mấy câu hỏi ở thứ dân nghị-viện có nói sẽ phí tổn về đạo trú binh của Anh ở là 4 100.000 livres sterling.

Nước Thổ

Kiều dân Nga

Chính-phủ Thổ-nhĩ-kỳ sắp trục dân những người Bạch Nga. Trong một năm nữa thì người Bạch Nga kiều cư ở Thổ sẽ phải đi hết, chỉ còn một số nhỏ thì sẽ nhập tịch Thổ.

Ấn-độ

Một cuộc bay

Phi công Alain tên là Ainler đã khởi hành ở Karachi đi Allahabad.

Phi Châu

Nhà hàng hải Pháp tên là Alain Gerbault đi một cái tàu buồm nhỏ, đi một mình vòng thế-giới đã xong, từ Furban mới tới Cap.

Hoa-kỳ

Cái chương trình chiến-thuyền

Vì có nhiều người phản đối cái chương-trình chiến-thuyền, nên chính-phủ định thôi không đóng 36 chiếc tiểm hắc đỉnh 9 phòng ngăn lôi hạm, 25 chiếc tuần dương hạm.

Các phi-công Costes và Lebrix

Tại New York, thành-phố có lễ long trọng tại nhà thị sảnh nghênh tiếp các phi-công Costes và Lebrix. Các phi-công diễn trong khi thứ năm có kéo cờ Pháp, và Hoa-kỳ. ông xã trưởng là M. Walker, tiếp các phi-công trong phòng khánh-hạ, có nhiều quan khách đến dự lễ M. Walker có đọc diễn văn chúc mừng. Các phi-công Hoa-kỳ cũng có ở đấy, như các phi-công Byrd, Chamberlain, Fonck, Levine, Acosta, Belellec. Sau M Walker có gắn kim bội tinh cho các phi-công. Phi-công Costes đọc diễn thuyết cảm tạ, có nói: Thực là một cái danh dự cho đôi chúng tôi được vượt mấy mà đem đến thành New York hãy cái lời chúc của ngài thế giới. Kể các phi-công ở nhà thị xảnh ra có các phi-công Hoa-kỳ đi theo, được công chúng nhiệt thành hoan hô.

Việc điều đình bắn giao ước trọng tài Nhật Mỹ

Nay mai ở Washington sẽ điều-đình bắn giao ước trọng tài. Một tờ báo lớn ở Đông-kinh có đăng lời chúc mừng bản giao ước ấy, và nói rằng nhân giao-ước ấy sau này có thể lập xong bản hiệp ước bài trừ chiến-sự.

Nghề máy sợi

Các nhà máy sợi quyết chỉ lại hạn chế số sợi xuất sản. Chắc rằng các nhà máy sợi Trung-hoa sẽ theo gương ấy.

A R I P

Việc Trung-hoa

Ngày 16 février 1928

Tình thế chiến sự

Thượng-hải. — Tướng-giới Tsanh, Sơn quyết nghị cùng đánh quân liên minh của Trương-tsao Lâm, và Tôn-truyền-Phương. 300.000 binh quốc-dân sẽ dự vào trận ấy. Ai quốc quân đình giữ thế thủ ở mặt nam và sánh Sơn-tây.

Việc khởi nghĩa trong binh gia Phùng-ngọc-Tường không quan hệ như người ta tưởng trước đây.

A. R. I. P.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Tôi là người mua báo đăng niên của quí báo, xin quí báo chỉ bảo cho việc sau này:

Tôi có người nhà về quê, lúc đi qua địa phận một làng kia bị bọn lột lấy tiền lấy của, và bị sanh tuần đánh trói giải huyện sở tại và bị giam ở huyện. Vậy nay xin thế nào xin chỉ giáo cho cùm ơn vô cùng.

Nếu bị người làng ấy bắc lật thì sao? Nếu bị tuần sanh bắc lột thì sao? Nếu bị lính gác bắc lột ở địa phận làng ấy thì sao? Nếu nghi ngờ cho người làng hay sanh tuần làng ấy thì có thể đòi bồi thường được không.

Nay xin kêu xin tế cáo, xin ngài chỉ bảo cho đa tạ vô cùng.

LỜI ĐÁP. — Phải làm đơn thưa tại tòa án độ nhị cấp tỉnh sở tại chỗ mất cướp và bị đánh. Nếu bị vết thương nào thì cũng phải kể rõ ra ở trong đơn.

Người nhà ông có thể bắt những người tuần-canh bồi thường được, theo như điều 28 trong Hình luật Bảo-hộ và điều 46 đoạn thứ ba trong luật Hình sự tố tụng như sau này:

Điều 28 — Người bị nghi tội, bao giờ cũng phải chịu tiền lệ phí về việc án, khi có án lại phải chịu thường hoàn, bồi khoản, hoặc bồi thường cho người đương sự bị hại, chiếu như qui định điều 46 luật Hình sự tố tụng.

Điều 46 § 3, — Bất cứ về việc án gì, quan tham phán đều có thể bằng chức vụ mình, bắt người bị nghi phải bồi thường cái bồi khoản xứng đáng cho người bị ức hại, hoặc vì tội phạm hoặc vì sự truy tố mà phát sinh ra. Gặp trường hợp ấy, trong án sẽ định rõ cái tính chất sự tổn hại phải bồi thường.... »

Ph. b. L.

Mấy câu hỏi về việc làm tự-điển

Hội đồng làm tự điển ở hội « Khai-trí » có nhờ bản quán đăng mấy câu hỏi sau này lên báo để chất vấn cùng hãi nói chư quân tử. Xin các ngài ai biết rõ thì định nghĩa giùm mà gửi lại bản báo cho, rất lấy làm cảm tạ.

Những tiếng hỏi

Cỏi là gì? Tá: Chỉ giàu chỉ đội nón cỏi.

Cơm là gì? Tá: Chuẩn chuẩn cơm khô cơm, sam cơm. Còn những tiếng gì tuyệt vời tiếng này?

Bèn cù là đèn gì?

Chân cù là chân gì?

Lược khảo lịch sử Trung-quốc

— XC

Liễu-tôn-Nguyên lại làm chuyện người giống cây là Quách-thác-Đà rằng « Những cây của Quách-thác-Đà giống, đều sống và tươi tốt. Người ta hỏi vì cớ gì mà được thế, Thác-Đà thưa: Không phải là tôi có thuật gì riêng khiến cho cây được sống lâu và tươi tốt, chỉ vì tôi biết tự nhận có cái tính cây mà thôi. Phàm tính cây, ấy phải [illegible] đã giống rồi, thì đừng nghi ngờ, đừng động chạm đến nó nữa, cứ mặc kệ cho nó mọc lên, như thế tai thiên-tính của nó mới toàn mà nó mọc tốt sống lâu. Nếu không biết thế, mà cây giống khít quá, đất nện không xét, vì trong lòng thương yêu quá mà ngày ngày đến luôn, sớm tối thăm nom, đi rồi lại nhìn lại, thậm chí lại cạo da cây để xem rằng tươi hay khô, lay gốc cây để xem rằng lỏng hay chặt; vì thế thiên-tính của cây mới mất đi, đã không tươi tốt mà lại hay chết non. Việc chính-trị cũng thế: tôi thường thấy các vị quan trưởng, mệnh lệnh rất phiền, hình như thêm sao thương yêu trăm họ lắm, mà hóa ra làm hại dân. Thường thường sai nha lại về các làng, chiêu tập nhân dân lại mà truyền lệnh, khuyên dụ việc cày cấy, việc chăn nuôi. Nhân dân phải lo tiếp rước nhà-lại, tốn tiền bạc hại thì giờ, không được yên nghiệp làm ăn, mà đường mưu-sinh lại một ngày một kém, rồi đến nỗi đói rét lang thiếu, phần nhiều vì cớ thế » Người biết lấy đều khen hai hai văn ấy lời lẽ đã hay mà lý thuyết cũng đúng.

Bởi ấy các đạo quân đánh Ngô-nguyên-Tế, đã lâu mà chưa được thắng lợi, Vương-thừa-Tên và Lý-su-Đạo lại dân xó xin tha tội cho Nguyên Tế, vua Hiến-tôn sai quan Ngự-sự trung-thừa là Bùi-Độ cầm sắc tiết đi yên vỗ tướng-sĩ và xét xem cái tình thế đang binh, Độ giở về tâu rằng: « Lý-quang-Nhân là người nghĩa-dũng mà lại tính thạo việc binh, tết lập công to. Hoài-tây tết lấy được ». Được mấy hôm có tin báo Quang-nhân thắng trận ở Thì-khâu, vua rất khen Bùi-Độ có trí sáng biết người.

Có người hỏi Lý-su-Đạo rằng: « Thiên tử quyết chỉ đánh Hoài-tây, là tại Võ-nguyên-Hành tấn thành, vậy xin sai người lên vào Kinh-sư đánh chết Nguyên-Hành, Nguyên-Hành chết thì không ai dám nhà trương, tết tranh nhau khuyên thiên tử bãi binh, Su-Đạo lấy làm phải, Một hôm, Nguyên-Hành ở trong triều ra, đi đến phố Thanh-an, số người xông vào đâm chết Nguyên-Hành ở bên đường, người lý lại chạy vào đình đánh Bùi-Độ và đánh Độ trùng đầu. Nhân-dân ở kinh-sư đều ran sự. Vua nghe tin, cả tức giận, xuống chiếu rằng từ sau quan tể tướng ra người, tên chấp kim ngô phải cất ba mươi quân kị đi hộ vệ.

Có người nói xin bắt chước Bùi-Độ để yên lòng Vương-thừa-Tên và Lý-su-Đạo. Vua Hiến-tôn nổi giận mà nói; « Nếu làm như thế, thì mưu gian của quân giặc! Ta thà dùng một mình Bùi-Độ, để phá được hai thằng giặc ấy (tức Tên-tôn và Su-đạo) Bèn cất Bùi-Độ làm tể tướng thay Võ-nguyên-Hành. Độ nói với vua rằng: « Hoài-tây là cái hành ở trong gan trong ruột, không thể để được, và lại triều-đình đã trót đăng binh, các phiên trấn ở Lưỡng-hà, đều thất [illegible]. Vua lấy làm phải, giao việc đăng binh cho Bùi-Độ, cùng quyết chí đánh giặc.

Cao-hà-Ngư bị thua to ở Thiết-thành, trong ngoài đều thất vọng, đình thần nhiều người khuyên vua bãi binh, vua cười mà nói: « Được thua là việc thường trong khi đăng binh, há vì một trận thất bại, mà để bàn đến việc bãi binh ».

Vua Hiến-tôn cất Lý-Tố (con Lý-Thạnh) làm Đường-sứ tiết độ sứ, Người Hoài-tây từ khi đánh được Cao-hà-Ngư và Viên-cảnh-Sư, cùng kiêu, thấy Lý-Tố đành vị vốn nhẻ, bèn có ý khinh, không phòng bị lắm. Ngô-tố - Lâm đem đồn Vân thành về hàng Lý-tố. Bộ tướng Tô-Lâm là Lý-trung-Nghĩa có tài mưu gan-đảm, Tố dùng làm tham-quân.

Các đạo quân đánh Hoài-tây, bấy [illegible] rất lấy làm lo, quân-thần nhiều người nói quân mệt của bãi, xin vua bãi binh. Vua hỏi Bùi-Độ, Độ thưa: « Tôi xem cái tình-thế Ngô-nguyên-Tế rất là cùng bách, chỉ tại các tướng không chịu hết sức đánh, cho nên nó chưa hàng. Vậy tôi xin đi đốc chiến, các tướng thấy tôi đến, sự tài tranh mất công, tất có sức đuổi đánh, thì giặc tất tan vỡ. Vua nghe nói bỗng lòng lắm, liền cất Độ làm binh-chương sự (ấn-sát) và sang chức Hoài-tây tuyên-ủy chiêu-thảo xử-trí-sứ. Khi sắp ra đi, Độ nói với vua rằng: « Tôi có giết được giặc, thì tôi mới về triều; nếu giặc chưa giết được, thì qui-kỳ của tôi chưa biết là bao giờ. Vua nghe nói cảm-động quá, cầm tay Độ và chảy nước mắt.

Lý-Hựu nói với Lý-Tố rằng: « Tình binh của Hoài-tây, đều đóng ở Hài-khâu và ngăn giữ ở các nơi, sao ở chân thành đến là quân giặc vậy. Ta nên thừa hư kéo quân thẳng tới châu-thành, đến khi các bộ tướng của giặc được tin, Ngô nguyên-Tế đã bị hết rồi. Tố lấy lời Lý lâm phải, liền viết giấy trình Bùi-Độ, Độ phê vào dưới tờ rằng: « Binh có xuất kỳ mới được, đó là mưu hay của tham-quân ». Tố lập tức xứa đám kéo đến tàng Trương-sài, mưa tuyết rất to, đi hay mười dặm đến chân thành. Tức khi Ngô-thiêu-Thành sự mạnh-lạnh triều-đình, quan-quân không đến thành Thái-châu đã hơn ba-mươi năm, cho nên người Thái châu không phòng-bị gì. Canh tư, Tố kéo quân đến dưới thành, người Thái-châu không ai biết cả. Lý-Hựu và Lý-trung-Nghĩa bắc thang leo lên thành, quân sĩ theo sau. Canh năm, quân kéo vào đến nhà ngoài Ngô-nguyên-Tế. Có người bảo Nguyên-Tế rằng: « Quân-quân đã đến ». Ngô-Tế nằm trong buồng ngủ, cười nhạt mà không giả nhời. Lại có người bảo Nguyên-tế rằng: « Thành mất rồi ». Nguyên-Tế vùng dậy ra trước sân, nghe tiếng người ngựa rộn rịt, mới hoảng sợ; Bùi-Ký bộ tướng Nguyên-Tế là Đông-trung-Chất cầm tinh binh hơn một vạn, đóng ở Hồi-khâu. Tố bảo các tướng rằng: « Nguyên-Tế chỉ trông cậy sức binh của Đông-trung-Chất », bèn sai người cầm thư đi đụ Trung-Chất, Trung-Chất đến đầu Tố xin hàng.

(*Còn nữa*) Tiêu-mai

Xuân thủ đàm ân

Những người có tên sau này đều được thưởng hàm về dịp xuân thủ đàm ân.

NAM-ĐỊNH

Thăng hàn lâm viện kiểm thảo (7-2): M. Vũ-thiện-Khai, hàn lâm viện kiểm thảo (8 1) chánh hương hội, quán làng Đạnh-sốc, huyện Vụ bản.

Thăng chánh bát phẩm văn giai (8-1): MM. Trần-lai-Nghi, tăng bát phẩm văn giai (8-2) chánh tổng Duyên-hưng-thượng, huyện Nam-trực.

Lâm-ngọc-Cư, tăng bát phẩm bá hộ (8-2) chánh tổng Ninh-my, huyện Hải-hậu.

Thăng tùng bát phẩm văn giai (8-2): M. Nguyễn - hữu - Khai, chánh cửu phẩm văn giai (9 1) chánh tổng Tân-khai, huyện Hải-hậu.

Thăng chánh cửu phẩm văn giai (9-1): MM. Phạm-đức-Phụ, tăng cửu phẩm văn giai (9-2) chánh tổng Mỹ-trang, huyện Mỉ-lộc.

Lê-xuân-Ái, tăng cửu phẩm văn giai (9 2) chánh hương hội quán làng Đông-cốt tổng Thi-liệu, huyện Nam-trực.

Phạm-đức-Cư, tăng cửu phẩm văn giai (9-2) chánh hương hội quán làng Dương-A tổng Nghĩa-va, huyện Nam-

Lê-Đức, tăng cửu-phẩm văn giai (9 2) phó tổng Thi-liệu huyện Nam-trực.

Phạm đình-Nạo, tăng cửu phẩm văn giai (9-2) thủ quĩ quán làng Djah-lê, tổng Đồng-phu, huyện Mỉ-lộc.

Nguyễn-như-Ấn, tăng cửu phẩm văn giai (9-2) chánh hương hội quán làng Xương - d ễn tổng Tân-khai, huyện Hải-hậu.

Phạm-văr-Anh, chánh cửu-phẩm bá-hộ (9-1) chánh hương hội quán làng Ngu-tri, tổng Cô-gia, huyện Nam-trực.

Chương-trình những cuộc vô-tuyến diện-thoại của nhà Radio-Sindex

Thứ sáu 17 février

18 giờ Các việc thời-sự.
Cuộc hòa nhạc.
20 giờ 30 Cuộc hòa nhạc.

Thứ bẩy 18 février

11 giờ Các thị giả ở thương-trường.
Thời-sự.
18 giờ Cuộc hòa nhạc Annam.
20 » Trò hề.

Thứ hai 20 février

11 giờ Các thị-giả ở thương-trường.
Thời-sự.
18 giờ Cuộc hòa nhạc.
20 giờ 30 Thời-sự.
Cuộc hòa nhạc.

Thứ ba 21 février

11 giờ Các thị-giả ở thương-trường.
Thời-sự.
Thời-sự.
Cuộc hòa nhạc.
20 giờ 30 Cuộc hòa nhạc Annam.

Thứ tư 22 février

11 giờ Các thị-giả ở thương-trường.
Thời-sự.
18 giờ Cuộc hòa nhạc.
20 giờ 30 Hát tuồng.

Thứ năm 24 février

11 giờ Các thị-giả ở thương-trường.
Thời sự.
18 giờ Đàn hát.
20 giờ 30 Thời-sự.
Âm-nhạc.

Thứ sáu 25 février

11 giờ Các thị-giả ở thương-trường
Thời-sự,
18 giờ Cuộc hòa nhạc,
20 giờ 30 Thời-sự,
Cuộc hòa nhạc,

Hội Khai-trí Tiến-đức

Cuộc đấu-xảo mỹ thuật. Thi vẽ kiểu nhà, Bầu-xảo các thứ cây hoa và cây thế

Mở cửa từ ngày chủ-nhật 26 Février đến ngày chủ-nhật 4 Mars 1928

10 giờ sáng ngày 26 Février mở cửa, để riêng các quan khách có giấy mời và hội-viên vào xem.

Từ ngày 27 Février, sáng từ 8 đến 11 giờ, chiều từ 2 đến 7 giờ, hội-viên có mang theo thẻ Hội thì được vào xem không; còn ai vào cũng phải giá tiền là:

Người Tây..... 0p. 20,
Người Ta..... 0p. 10.

Tin Saigon

Quan Thống-đốc Tân-gia-ba

Trái với tin đăng trước, Sri Hugh Clifford là Thống-đốc Singapour và M. Waterlow là sứ thần nước Anh tại Bangkok, đến tối thứ sáu 17 này mới tới Saigon. Sáng thứ, hãy 18 Février hồi 8 giờ sẽ được đón rước tại phủ Thống-đốc Nam-kỳ.

Indopacifi

Việc Vân-nam

Ngày 15 Février 1928

Hãng vô-tuyến-điện A. R. I. P. tiếp được tin rằng quân Vân-nam đã trở về Vân-nam-phủ, và ngày 6 février đã diễn ở dưới khải hoàn môn dựng trong vườn sứ Nam, do Lung-Vân và Lục-Hân chỉ huy.

MM. Trương-bảo-Hân, ủy viên bộ ngoại giao ở Vân-nam, và Trương-vĩ Hàn, xử trưởng Vân-nam-phủ, có dự vào cuộc lễ, cùng các ủy viên của chánh phủ, nhiều các quan chức, và những đại biểu của các hội.

Lữ-đoàn thứ nhất được lệnh lưu lại ở Vân-nam-phủ, Lữ-đoàn thứ 2 sẽ đi Cửu-tinh, Lữ-đoàn thứ ba sẽ đi Nghĩ-lương, Lữ-đoàn thứ sáu sẽ đi Khai-hóa. Còn lữ-đoàn thứ năm được khỏi hành đi phía tây.

Chánh-phủ đã gửi điện-tín đến quan chủ-tịch Quý-châu, nhắc lại tình thân-ái của hai tỉnh, và xin giao giả các tướng khởi-nghĩa Hồ-nhược-Ngu, và Trương-nhữ Kỳ, để trị tội.

Chánh-phủ trung-ương mới sử chín vị ủy-viên cho Vân-nam. Trong số ấy có Long-Vân, Lục-Hân, Mã-Thông và MM. Trương-bảo Hân và Trương-v.-Hân, M. Mã-Thông và một vị ủy-viên nữa sẽ đi Nam-kinh trình bày về tình-thế trong tỉnh.

Long Vân lại được sử lĩnh chưởng-binh đạo quân thứ 12. (Trong số ấy có binh-gia thứ 38 và binh-gia thứ 39, ngoài ra các binh-gia đóng ở Vân-nam) và chủ tịch hội-đồng ủy-[illegible] nên đã ba đình với nhau.

Một người cộng-sản tên là Trương-trinh-Tiên mới phải bắt.

Quân cướp cầm súng lục xông vào một nhà ở phố Cần-tín ở Vân-nam-phủ, và cướp mấy nghìn đồng bạc. Lại một nhà ở gần đền đức Không-tử cũng bị cướp.

Thân-dân ở Giao-giỉ, ở giáp-giới Tứ-xuyên lại tổ-chức làm quân-đội để chống-cự với quân cướp.

Vì giới khô-ráo mãi, bệnh lây lan rất nhiều, nhất là bệnh sởi.

A. R. I. P.

Tin sau cùng.

Thời tiết ở Pháp

Ở Pháp mưa gió hồ khắp mọi nơi. Sông tràn lên, đường bị ngăn Ở nhiều nơi các nhà máy ở bờ sông bị lụt.

Tòa nội-các mới Hy-lạp

Ở Damas có tin rằng Hy-lạp mới lập xong một tòa nội-các mới do M. Cheisk Tageddine chủ-trương

Tàu bay ném trái phá ở Maroc

Một châu bất phục tỉnh ở miền Haut Atlas không chịu đem nộp một tên phạm tội sát nhân nên tàu bay đã ném trái phá xuống các trại lính của châu ấy.

A. R. I. P.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	15 độ
15 giờ	16 độ

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, một tạ	11 $ 20
nhì,	10 60
ba,	9 60
Khóa hạng nhất,	6 20
Bếp ngô	5 50

Giá hạo. Kể từ ngày 17 Février 1928 giá hạo ở kho Nhà nước định là 13 f, 08

Thời giá quốc trái

Ngày 14 Février 1928

3 %	hoàn dần		78 f. 90
3 1/2 %	hoàn dần		89 f. 50
4 %	vĩnh viễn	1917	74 25
4 %	»	1918	73 . 70
6 %	»	1920	96 f. 80
5 %	hoàn dần	1920	102 f. 90
4 %	»	1925	106 ; 40

Ngày 15 Février 1928

3 %	vĩnh-viễn		68 f. 55
5 %		1916 1918	86 f. 10

Tin tàu. — Tàu *Hanoi* đến ngày chủ nhật 19 février hồi 15 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Hong-kong đường Pakhoi, Holhow và Fort Bayard.

[illegible] Haiphong chuyến xe lửa 6 giờ 16 sáng hôm ấy.

Tàu *Tonkin* mang thư sang Pháp (đường Nhật) đến ngày thứ ba 21 février hồi 10 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong, đến Hongkong thư từ sẽ chuyển sang tàu *Kairé Maru* của Nhật.

Tàu này có ghé tại Naples, cho nên các thư từ ở Bắc-kỳ sẽ do sở điện báo Haiphong soạn gửi thẳng sang Naples.

Việc hàng-không. — Quan Toàn-quyền vừa ký nghị-định đặt ra một hội-đồng để xét và sách thi-hành tại Đông-dương điều luật ngày 31 mai 1924 về việc hàng-không và dự theo một điều chỉ-dụ đã dự định trong điều luật ấy. Hội đồng ấy có:

Quan Tư-pháp tổng-trưởng làm chánh nhà đương quan Giám-đốc Công-Bruneau, hỷ-sự năng-không tại Pháp, đi phái-bộ tại Đông-dương, quan Trung-tá Blanc chánh sở Phi-sự binh, quan chánh sở coi luật cai-trị và hành-chính tại phủ Toàn-quyền, làm hội-viên; M. Erard chánh tòa nhất tại sở Pháp-luật phủ Toàn-quyền làm tiên-thẩm hội-viên.

Kỳ thi lấy học bổng sang Pháp. — Kỳ thi mở cho người bản xứ lấy học bổng tại Pháp về học khóa năm 1928-1929 thì định vào ngày 10 Mai 1928.

Người Cai trị. — M. Joannès, chả sự văn-phòng hạng nhì, trước hồ đi tòa sứ Hà-đông, nay đổi về tòa bố phủ Thống-sứ, thay M. Coville, biên tập hạng nhì, đổi về Hà-đông.

M. Colin, cai-trị tập-sự mới bổ, nay đã tây quyền quan Đông-lý phủ Thống sứ hồ-dụng, và bổ vào tòa nhất phủ Thống-sứ.

Quan Cai-trị Auger qua Hanoi. — Quan cai-trị Auger, Thanh-tra lao-động ở Trung-kỳ, sắp đi công-tán sang Nouvelle Calédonie và Nouvelle Hébrides, hiện nay đương qua Hanoi.

Không nỡ bọc chân lại

Dù người nhìn-nhận kín đáo ở đâu, nếu đã dùng đến những hiệu bít tất của bản-hiệu. Thực không còn mấy ai là đang tâm dùng miếng da hay miếng gỗ (!) cho chân lại nữa. Mà thật thế, nếu quí khách không tin xin mời quí bà lại bản hiệu, xem nhời nói trên kia có đúng không.

V. DEMANGE, Hanoi
Hãy [illegible] đến [illegible]

Mấy toán quân đổi chỗ. — Một toán lính Tây thuộc đoàn Légion ở Lao-kay nay đổi về Việt-trì, có lính khố-đỏ lên thay.

Sở cổ-động và du-lịch. — MM. Damiens chánh cai-trị ngạch Thuộc-địa và Badetty chánh thanh-tra sở coi các việc thương-mại ngày 22 septembre 1927 có nghị-định bổ vào tòng sự tại phủ Toàn-quyền thì nay đã tây quan chánh sở Cổ-động và Du-lịch tại phủ Toàn-quyền bổ-dụng.

Đặt một lớp dự-bị dạy khoa-học tại trường Thuốc. — Nay đặt tại trường Thuốc một lớp dự-bị dạy về khoa học trong năm 1927-1928(enseignement préparatoire scientifique).

Lớp học ấy thời-hạn ít ra là hai tháng, mục-đích để dạy các học trò Lào được vào học trường ấy, theo như nghị-định ngày 8 octobre 1926 và theo như chương-trình sau này, mỗi môn trong tuần lễ dạy một giờ:

Vật lý học, Hóa-học, Toán-học, Thảo-mộc-học, Động vật học.

Thú thú-y sĩ thứ-nhất hạng nhì. — Kỳ thi lấy học thú y sĩ hạng nhì (vétérinaire auxiliaire de 2e classes) do nghị-định ngày 30 octobre 1926 đã dự định thì sẽ mở sáng một lần tại [illegible] Tonkin và ở Phnom-penh theo [illegible]

Thời viết:

Bài thứ nhất: ngày 23 avril 1928 từ 8 đến 11 giờ.

Bài thứ hai: ngày 23 avril 1928 từ 14 đến 17 giờ.

Thời vấn đáp

Lý luận: ngày 24 avril hồi 8 giờ.

Thực hành: ngày 25 avril hồi 8 giờ

Hội-đồng sát-hạch có quan chánh giám-đốc Thú-y Đông-dương làm chánh hội-đồng.

MM. Bergeon thanh-tra thú-y thượng hạng, Le Clerc thú-y hạng nhất làm hội-viên.

Người tòa sứ. — MM. Hà-sĩ-Tinh, thư-ký phụ-biện ở Bắc-ninh, Dương-văn-Vang, tam-ký phụ-biện ở Lai-châu nay đều được thăng thư - ký tập - sự, niên bổng 350 đồng.

Bán xe ô-tô « Citroën » thượng hảo hạng, 10 mã-lực, 4 chỗ-ngồi, kiểu xe 1924. Chủ vào cầm máy lấy. Chạy thiệt tốt. Đèn sơ-cua thắp đất. Bọc đệm và rất nhiều đồ phụ-tùng.

Hỏi tại bản-quán. 7.267

Indochine films et cinémas

33, Boulevard Henri-Rivière
HANOI

Cho thuê, mua và bán những phim ảnh các nước làm phim ảnh tại Đông pháp

Bán những thứ máy chớp-ảnh và máy chụp ảnh

Bán đủ những đồ dùng về cinéma và chụp ảnh

Những rạp chớp ảnh ở lại Đông-pháp của Hội:

tại Hanoi — Cinéma Palace (*Phố tràng-Tiền*)
Cinéma Pathé (*Bờ Hồ*)
Family Cinéma (*Phố hàng Buồm*)
tại Haiphong — Cinéma Pathé
Cinéma Saumont
tại Saigon — Eden Cinéma
Casino de Saigon
Moderne Cinéma
tại PnomPenh. — Excelsior Cinéma

Ngài nào muốn mua máy, lập rạp chớp-bóng (Cinéma) các tỉnh, hay muốn nhờ vốn Hội lập cho tân thành nên giá tiền giản bản Hội cũng sẵn lòng giúp, xin đến nói chuyện.

Các ngài biết phòng xa là khi có bệnh đến chữa quan đốc từ Bi-CÔ-MAN sẽ được một ông thầy có giá trị, danh tiếng, chuyên môn trông-nom.

Hỏi tại: Hàng-giỏ, 33, Hanoi.

Ngài ho dư?

Vậy nên lập-tức đến hiệu **Bảo-chế CHASSAGNE,** *Số 59, phố Paul Bert, Hanoi* sẵn có thứ thuốc chữa khỏi tức-khắc bệnh ho, ho gió, ho lao, van vản, của ngài.

Nên xem lời cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư, nói về thuốc **SIROP NOFAL.**

Thi hàng Sư-phạm. — Danh sách các nam nữ giáo học thi sai đã trúng tuyển kỳ thi viết, hàng Sư-phạm sơ-học. *(Certificat d'aptitude pédagogique. — (Titre indigène) à l'Enseignement élémentaire franco - indigène)* khoa ngày 30 janvier 1928, nay đăng như sau này:

Thi ở Hanoi

1. Ng thị Lộc; 2. Ng thị Ngọ, 3. Vũ thị Hằng; 4. Ng v An; 5. Lê v Bật; 6. Lê hữu Bình; 7. Đỗ đình Bính; 8. Trần hữu Cán; 9. Ng v Cung; 10. Võ văn Cu; 11. Ng huy Chí; 12. Vũ tu Điểu; 13. Hoàng trương Du; 14. Ng thị Dương; 15. Vũ hữu Đạo; 16. Phạm v Đạt; 17. Ng trung Đan; 18. Trần đức Khang; 19. Đang Khoát; 20. Vũ anh Khuê; 21. Hoàng đình Linh; 22. Vũ tư Lưu; 23. Ng ngọc Mai; 24. Ng công Minh; 25. Đặng đức Nuôi; 26. Đỗ xuân Nghinh; 27. Ng-duy Nguyên; 28 Ng v Nguyên; 29. Phạm v Nhân; 30. Đỗ v Nhung; 31. Ng khanh Phương; 32. Trần quý Quang; 33. Doãn huy Quang; 34. Vũ xuân Quý; 35. Tô Tao; 36. Chu sĩ Tập; 37. Lê đình Tiến; 38. Phạm quý Tín; 39. Ng quang Tuân; 40. Ng khắc Tuy; 41. Vũ v Thụ; 42. Phạm ba Trần; 43. Phan kim Trương; 44. Hoàng v Vinh; 45. Phạm v Vinh; 46. Ng như Vương; 47. Vũ v Yân; 48. Trần nhất Yên.

Thi ở Nam định

49. Ng trac Anh; 50. Phạm v Ban; 51. [illegible] Cu; 55. Ng xuân Chiêm; 56. Ng đức Chiêm; 57. Hoàng ngọc Chương; 58. Ng kim Dung; 59. Ng hữu Hanh; 60. Tong hữu Huân; 61. Trần ngọc Hung; 62. Dương v Hương; 63. Lê đăng Ky; 63. Bùi kim Khoi; 65. Trần xuân Liêu; 66. Đỗ qui Liệu; 67. Ng v Minh; 68. Mai mạnh Mỹ; 69. Ng tiến Nam; 70. Trần v Nam; 71. Vũ đức Ngọc; 72. Đinh mạnh Nịu; 73. Trần v Nhâm; 74 Phạm hữu Phương; 75. Lương đình Sao; 76. Ng v Ty; 77. Bùi đình Thuần; 78. Ng v Thuần; 79. Ng lương Thương; 80. Phạm Truyền.

Thi ở Haiphong

81. Vũ công Bình; 82. Đặng đức Cai; 83 Lê quang Đại; 84. Phạm-Đao; 85 Phạm ngọc Diên; 86. Bùi v Hạch; 87. Đặng v Hoa; 88. Ng v Hun; 89. Ng đình Kiên; 90. Phạm v Kim; 91. [illegible] Ng v Lưu; 95 Ng v Ngọc; 96, Trương v Nam; 97. Trương v Phâm; 98 Ng v Phi; 99. Ng kiều Phong; 100. Vũ v Quế; 101. Ng mạnh Quỳnh; 102. Hà trang Sơn; 103. Ng v Tâu; 104. Ngô đình Tiến.

Thi ở Lạng-sơn

105. Trần thân Dung; 106 Hà vũ Quynh; 107. Trương xuân Tu; 108. Trần đình Vinh.

Tòa án Cai-trị. — Bắp ngày thứ tư 7 mars này, tòa-án Cai-trị sẽ họp tại tòa Thương-thẩm, để quan Chánh án Préau chủ tọa.

Người tri-châu. — M. Nông-ích-Vân, tri-châu hạng ba châu Vi-xuyên (Hà-giang), nay được cử làm hội-thẩm dự khuyết tại tòa án đệ nhị cấp tỉnh ấy, thay M. Ngô-cao-Tường về hưu.

M. Cao-Văn, tri-châu Sơn-dương (Tuyên-quang) được lĩnh 50 đồng phụ cấp vì việc chân-lý ấy bị cháy ngày 29 novembre 1927.

Tại sở trước bạ. — M. Vũ-văn-Kiêm xe bằng Cao-đẳng tiểu-học Pháp Việt, được bổ làm thư-ký tập sự tại sở Trước-bạ, niên-bổng 450 đồng.

CÁC NHÀ BUÔNG ĐỒ ĂN NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montes, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiện ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Siculfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và đủ cả các thứ đồng vào nghề ảnh được giá rất rẻ.

Viết thư mua hỏi giá.

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thủ độ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said Lai-cập, Ban.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Sớm khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÂM-CHỨNG: Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 22
GIẤY NÓI SỐ 396

Cái nạn mô-tô và ô-tô. — Theo lệnh quan Biện-lý Hanoi sẽ mở thám để cho xét về cái nạn mô-tô xảy ra ngày 13 février tại Gia-lâm. Sẽ một thám để phát người vào lấy chứng một người đau nằm tại nhà thương đến thăm.

Việc thứ hai là cái nạn ô-tô xảy ra ngày 6 trừa rồi tại Hà-đông Văn-đình, phải nhiều người bị thương.

Tin vặt. — Nguyễn-thị-Thanh 20 tuổi là con đồ, ăn cắp 13 đồng bạc và sáu quần áo của chủ ở 56 đường Huế thì đã phải bắt đi xét hỏi.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Trường kỹ-nghệ thực hành, — MM. Trần-văn-Lan, Ng-đức-Lạc, học trò trường kỹ-nghệ thực-hành Haiphòng, theo kỷ luật học đường, nay đều bị trục ở trường ấy.

Sau nay sẽ tuy vấn M. Trần-văn-Hội, là người đỡ đầu cho học trò Trần-văn-Lan, quán ở Bình-vượng, huyện Thượng-phúc (Hà-đông) và M. Nguyễn-đức-Lợi, là thân phụ học-trò Nguyễn-đức Lạc quán ở Chí lăng-huyện Nam sang (Hanam), số tiền 11 $ 77 là tiền hai học trò ấy đã được hưởng trong khi lông học ở trường kỹ-nghệ Haiphong.

Chùa Đồng quang [illegible]

Bản quán tiếp được bài sau này:

Bin sạch chùa Đồng-quang ấp Thái-hà có một khu đất là nơi chôn hài cốt các tướng-sĩ trận-vong ngày xưa. Vào khoảng niên-hiệu Đồng-khánh được chỉ-dụ cho khu đất này làm nghĩa-địa. Những hài-cốt vô thừa nhận ở các miền thành-phố Hanoi đều đem đi táng ở đấy. Mà mà các quan chứng-sinh chống chất mấy tầng, liền như bát tập, kể đến hàng mấy nghìn, mấy vạn. Nhưng đất lâu nay không ai trông nom đến, rào giậu đổ vạp, mồ mả nằm trơ, cỏ thì để phơi đầy hàng, chỗ thì dụng nên nhà ở, trông thấy cũng đáng động lòng.

Hồi tháng mười năm ngoái, quan lớn Taillan Hà đông gả lòng từ tiện, cho nhân sự sự của chùa Đồng-quang đứng khuyến-hóa những bụi cỏ hãng tâm hãng sức, để sửa sang lại nghĩa-địa nay: đặt rào chung quanh, dựng bia ở giữa, xem ra đã có vẻ trang-nghiêm hơn trước nhiều. Nay công việc đã xong, sư cụ chùa Đồng-quang xin phép làm chay trong mấy ngày kể sau này:

Ngày mồng ba tháng hai ta, tâm giờ sáng, tiếp linh vào chùa cùng Phật tụng kinh;

Ngày mồng bốn tháng hai ta, cúng phật, cúng vạn linh, đến 8 giờ chiều vào đàn khai phương phá ngục;

Ngày mồng 5 cúng phật, cúng vạn linh, đến 6 giờ chiều lên đàn mông-sơn thí thực và làm lễ tạ qua.

Trong ba ngày này, hễm nào cũng tụng một bộ kinh Lương-Hoàng và một bộ kinh Pháp-hoa để phá độ cho các quan chúng-sinh.

Các qui khách tháp phương, ai có lòng, mới đến chùa Đồng-Quang, trước là lễ phật, sau là để chứng kiến việc phá độ này.

Các vị nào trước đã có lòng tốt sáng tiền hao nhiều để sửa sang nghĩa địa, kể ra sau này:

Bà Ngô, ở Nam-ninh, xin sự chùa Am 100 đồng; bà Trần-thị-Thọ, tỉnh Vĩnh-long (Nam-kỳ) 500 đồng; quan Ng-năng-Quốc, tổng đốc Thái-ninh 30 đồng; ông Hoàng-gia-Luận, ấp Thái-hà Hà-đông 50 đồng; bà Hoàng-thị-Minh, ấp Thái hà Hà-đông 50 đồng, ông Hoàng-ứng-Thanh, ấp Thái-hà Hà-đông 100 đồng; bà Hoàng-thị-Nghiêm,

(*Xem trang thứ ba cột thứ ba*)

TÒA CÔNG-SẢN

Phòng giấy tại Hanoi

Đến thứ hai 20 Février 1928, hồi 14 giờ sáng, ở trong sân tòa Công-sản, số 9, Phố Bảng, quan chánh tòa Công-sản sẽ bán:

ĐẤU GIÁ

Những khí-cụ, đồ-đạc là di-sản của Paoletti, Baugnot et Loiseaux kể ra sau này: Một cái máy hát « Vitrola » và 62 cái đĩa hát, một cái xe độc-mã hai chỗ ngồi, có mui, bánh cao-su, yên ngựa cỡi, chân trải giường, quần áo đạ và đồng, v. v.

Bán tiền ngay, người mua phải chịu 5 % phi-tổn.

7.277

CUỘC SỐ SỐ

CỦA HỘI NAM-KỲ BỔN-QUỐC ĐỨC-TRÍ THỂ-DỤC
(*Loterie de la S. A. M. I. P. I. C.*)

NHỮNG SỐ TRÚNG GIẢI KỲ SAU NÀY:

Một số nhất được: 60.000 piastres

Hai số, mỗi số được.	20.000 $ 00	Mười số, mỗi số được.	2.000 $ 00
Năm số, »	10 000, 00	30 số, »	1.000, 00
Mười số, »	5.000, 00	100 số, »	500 00

Ngày mở số: 12 Juillet 1928
Giá bán, mỗi vé: 2 $ 00

Có Bán vé tại Bản-Quán

Các ngài ở xa gửi mua, xin nhớ đính thêm tiền cước Recommandé với vé lại, tính như sau này:
Từ 1 vé đến 5 vé, tiền cước Recommandé: 0 $ 30
Từ 1 vé đến 10 vé, tiền cước Recommandé: 0, 35

Do Mỹ Phẩm Đồng Cựu Hồ Petrus Ký (1837-1901) cung Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Microfilms trường Đại Học Cornell

Thế giới văn-minh sử

XXIII. — Cuộc chinh-phục của người La-mã
(Tiếp theo)

Nói thế không phải bảo rằng người chinh-phục La-mã chỉ để lại cho các dân-tộc ở dưới quyền họ thái độ, Trong ra thì họa quyền-phiệt La-mã chỉ biết lại đem các lãnh thổ hơn là ra ơn cho thuộc-dân mà cuộc binh-lửa ấy thường có lợi cho họa họ hơn là thế dân. Bao nhiêu công-sản tư-sản của các xứ bị chinh-phục là thuộc quyền sở hữu của nước La-mã. Công sản thì họ chiếm lấy, tên tư-sản thì phải nộp thuế cho Đô-thành La-mã là đấy mà cái chính thể cộng hòa vì thế sẽ gây nên bại vong.

Người La-mã lại chịu ảnh-hưởng của người Hi-lạp về đường tinh thần. Văn chương La-mã trước kia không có, nay chỉ là một nhánh của văn-chương Hi-lạp. Ông Tê-ence và ông Plaute đều là người xuất-thân Hi-lạp bằng tiếng la-tinh. Các người học thuộc lòng La-mã đều nói tiếng Hi-lạp; có cái các nhà giáo đều họ thầy Hi-lạp; có cả những thầy các nhà y-sĩ văn-sĩ Hi-lạp.

Tuy vậy, người La-mã không phải là chỉ biết bắt chước hay sao đâu Hi-lạp, lại tập nhiễm cái cái đó nữa. Tước nhất là về nghệ-thuật điêu khắc nên họ bắt vào thời phóng đãng của người Đông-phương, bởi thế mà phong hóa ngày một suy-đồi, cái hình thương của xã-hội La-mã là ở đấy mà cái chính thể cộng hòa vì thế sẽ gây nên bại vong.

(Còn nữa) Hải Lang

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Hiếu-nữ phục-thù

(Tiếp theo)

Cô Nguyệt-nga cầm quạt che mặt, làm ra bộ thẹn thùng cúi đầu, khoan thai kiểu nép, chỉ đầu xuống lễ, lại cũng thầm nói về tình mỉ yêu đuổi, khiến cho con mắt đa tình của ông lão càng nồng thêm yêu.

Những người quen thuộc xa gần đến mừng đám cưới, ai cũng tưởng rằng cô Vân Qui chính vợ cô Nguyệt-nga, duyên nơi phận đẹp, sẽ được hiểu niều đai lắm, nhưng không ngờ cái duyên của cô Vân Qui chỉ có từ lúc đi nghênh hôn, cho đến lúc lễ tơ hồng xong là nhân duyên hết, tóc tơ mãi ngài cô ngăn lấy thôi, rồi cô phải đi xéo nào không biết. Còn cô Nguyệt-nga thì sem khuya hầu hạ La-ban-Thọ ăn cần mật thiết không mấy lúc dám dời.

Về sau việc càng ngày càng lạ tiếu, các nhà lân cận ở đấy, mới hiểu rằng La-ban-Thọ đụng mẹo giả dối, để lấy Nguyệt-nga làm nàng hầu, thành ra ai cũng cười nghĩ La-ban-Thọ là một hạng mặt người hạng thú, làm loạn luân thường. Mà ai cũng lạ rằng nàng Nguyệt-nga vốn là người đoan trang trong bình nhật không hay nói cười, lẽ bọn thiếu niên công tử có thể lôi bỡn cợt, thì bị nàng mắng tàn nhẫn ngay lập tức. Bởi có nhiều con nhà danh gia họa hay chữ đến dạm, nàng còn chưa hề gật đầu cho nào cả. Thế mà sao khi trước nàng đi bán hoa đã có ý ve vãn La-ban-Thọ, đến nay lại có tình ý riêng với La-ban-Thọ ăn yến thân mật, chẳng khác gì cợ chồng, thật không ai hiểu cớ ra sao cả. Có người nghi cho nàng rằng: tham tiền phú quí mà không tiếc gì đến tiết phận.

Nguyệt-nga tu, sớm tối hầu hạ La-ban-Thọ, nhưng thấy chàng vẫn gắt được kiên trinh, dù thân mật đến nhường nào, cũng không chịu để mất trong sạch, Ban-Thọ tham sự đó liền nói bóng, nàng lại lấy nghĩa cũ ở Đạo con con không nên như thế mà lại nói. Lý hèn kém đàn bà sao được.

Một hôm La-ban-Thọ uống rượu ở nhà ăn tuổi, Nguyệt-Nga đứng hầu, đương lúc ngà ngà chếnh chếnh dự say, Ban-Thọ khoe khoang danh giá mình to, quan tước mình lớn, lại nói cả việc chơi thân với Trịnh-họa Khải và Lý-bông-Chương, kể rõ lai lịch trong khi đi đánh đông dẹp bắc cho nàng nghe chuyện. Trong dong nồng vài chén rượu, đem lại phô phang cả cái quyền gián giặc, và kể rõ chuyện kẻ bắt giết tóm ngay em nhà ông Hiệu-văn Son. Nàng Nguyệt-nga nghe nói đến đấy bỗng hoa tai nổi mặt lại, muốn cầm vạt áo cho mặt mà khóc. Song sợ là chuyện, cố gượng làm vui nhưng vẫn đem đôm nước mắt.

La-ban-Thọ trông thấy đáng nàng Nguyệt-Nga bấy giờ buồn rầu, tưởng lầm rằng nàng nghe thấy chuyện cái nhân cô ý sát hại, lấy làm thích lắm, bèn khuyên giải rằng: Đó là cái uy quyền của quan Thống-binh khi trước như thế, nhưng bây giờ ta đã làm quan rồi, thì cũng lành hiền như là người khác, có việc gì mà nàng phải ngại.

Nguyệt-Nga đến đón thưa rằng: Lúc xử tử hình tên anh em nhà ông Hiệu-văn-Son, thì một mình sự lớn chẳng xuy, hay cô ở ở đó vào đấy nhà?

La-ban-Thọ nói:

— Người hầu đông tình với ta làm việc ấy, còn có ông Trịnh-họa-Khải nữa. Nhưng về sau Trịnh-họa Khải đem binh đi đánh giặc giữ kho Tuất-thương, đã bị chết trận rồi. Bởi vì phía nhà ông ấy, còn lắm phần nhà ta đây nhiều ẩm. Khi chém tám anh em nhà Hiệu-văn-Son, thì ta làm quan Giám-chém, bảy người đã chém xong rồi, chỉ duy có Hiệu-văn-Son khoẻ mạnh mà cứng cổ có một, chém hai ba mươi đại đao mà đầu không đứt. Ta phải thân đến tận nơi đốc mạnh cho y một cái, và sai quân lính lấy nước lạnh giội lên lưng nó, làm cho nó phải yếu đi, mới chém đứt được.

La-ban-Thọ lại nuốt tàn mép thong dong nói rằng:

— Không ai ngờ mặt ông lão ăn hoà vui vẻ ngày nay, tức là một ông tướng mạnh dũng quân tam quân khi trước. Bấy giờ đã tối đêm rồi, nàng Nguyệt-Nga lấy nàng nên rượu, dâng tận mặt, mời tạm tay nói rằng:

— Thôi xin ngài đừng nói chuyện mười năm về trước nữa, đêm nay giáng thanh gió mát, nên cố nâng rượu cho say làm vui.

Ban-Thọ lấy làm thích, miệng cười vang lên bốn năm chén lớn, đã say khướt mà còn không tự biết là say.

Nguyệt-Nga khoan thai nói rằng:

— Bẩm ngài còn có thể sơ rượu được nữa không?

Ban-Thọ nói:

— Có rượu sao đã từ trối, sáng ta nay uống rượu chẳng kém gì Lưu-linh, bao nhiêu rượu ta uống cũng được. Nên Nguyệt-Nga liếc mắt mỉa cười, vẻ mặt nhẽn nhơ, rót rượu cho Ban-Thọ uống luôn bốn năm chén nữa.

Ban-Thọ say rượu quá ngã lăn xuống đất, mê man làm nhém nói:

— Ai khanh ơi, ái khanh ơi.

Nguyệt-Nga mắt lườm nghiêng rồi nhẹ nhẽ ở ra:

— Ai là ái khanh của mấy. Ta đây là con gái ông Hiệu-văn Son lên là Nguyệt-Nga, đến đây chỉ cốt giết mấy bảo hà cho cha ta thôi, quả nhiên lưới giăng lồng mấy không thành thoát.

Hồi lâu, quốc-vương đến người cho chúa, thấy các vị sự xếp hàng quì đón, còn Đại-thánh thì đứng giữa quốc vương liền hỏi rằng:

Tam-tạng làm sao lại đến trước được ở?

Đại-thánh nói:

Lão-tôn đây đến đây đã lâu rồi. Các ngài phải đi những nửa ngày mới đến.

Đại-thánh nói rất lời thì thầy Tam-tạng cũng đến nơi, liền đem quốc-vương sang các quan đi vào trong bảo-phòng. Đến nơi nghe thấy tiếng sông-chúa đang kêu nói làm nhảm, vị lão-sư liền quì xuống mà tâu rằng:

Muôn tâu bệ-hạ, vị sông-chúa bị sơ gió thổi bại đến, hãy-còn đem rắc gió ở trong nhà.

Vị lão-sư nói xong, vội vàng mở khóa và nâng cánh cửa ra, quốc-vương và hoàng-hậu trông thấy sông chúa liền nhận ra ngay, sbay đến ôm chuông vào lòng mà nói rằng:

Con ơi, cha mẹ ở nơi cung điện yên hưởng giàu sang để cho con phải ở đây vô vật mình, chịu biết bao nỗi cực khổ sở, nếu không nhờ có thầy-tăng khám phá được thực giả, thì có lẽ chúa mẹ không bao lại gần được gặp con.

Quốc-vương và hoàng-hậu sử tâm mắt lấy sông-chúa, tất tái mừng mừng, nói ra khôn xiết, trong lòng sầm đăng quá đỗ, vừng khóc cả lên. Hồi lâu sai đem nước thơm cho sông-chúa ăm gội và thay áo xắm, đem lên kiệu rước về trong thành.

Đại-thánh lại nói với quốc-vương rằng:

Lão-tôn còn có một việc, muốn tâu bày để bệ-hạ nghe.

Quốc-vương liền hỏi rằng:

Có điều gì, xin thầy-tăng cứ nói cho trẫm biết.

Đại-thánh nói:

Nói nhẹ gọi là nói *Bạch cước*, gần đây nghe nói có nhiều gông rất đã thành tinh, đêm tối hóa ra cầu hại người, vì vậy các người qua lại rất là lo sợ. Tôi nay giống rất chí có giống gà là có thể trị được, vậy xin cho chọn lấy một nghìn con gà sống thật to, đem thả khắp trong núi này, để trừ tuyệt giống độc-trùng ấy, và xin cho tôn cái núi này, và ban cho một đạo sắc-phong, để đáp tạ cái công của vị lão-sư đã giữ gìn và nuôi nấng sông-chúa.

Quốc-vương nghe tâu lấy làm mừng lắm, lập tức sai quan và thành hoàng đem đến, đều tên nữ gọi là núi *Bảo hoa*, lại truyền cho cho hộ sông con trong lại tên chúa, phong cho lão-tăng làm *Kiều-quốc tăng-quan*, mỗi năm ban cấp cho 36 thạch gạo.

Các sư trong chùa tạ ơn, rồi tiễn thầy hoàng ra khỏi chùa.

Quốc-vương và hoàng-hậu đem sông-chúa về đến cung rồi, lập tức hay tiếc ăn mừng rất là vui vẻ. Hàm sau tra ân chỉ sắc đái thầy về đến về truyền thần bốn thầy trò Tam-tạng, đem treo ở Trấn-tô-các, để tỏ lòng tôn kính, lại sai sông-chúa đội mũ mặc áo chính tề, đi ra điện để tạm thầy-tăng đã cứu mạng cho.

Công-chúa tế lễ xong, Tam-tạng liền từ tạ quốc-vương ra đi, nhưng quốc-vương không nghe, tỏ lòng quyến luyến giữ lại đến năm sáu ngày nữa, sau thấy thầy trò Tam-tạng đã tuiết thu về việc đi lấy kinh, giữ lại mãi, e càng không tiện, liền sai lấy ra hai trăm đĩnh vàng bạc, một mâm các đồ quí để tạ ơn.

Bốn thầy trò Tam-tạng nhất định chối từ, không nhận một tí gì. quốc-vương sai sắm sửa xe loan, cử mấy vị quan hiểu đưa bốn thầy trò ra mãi ngoài xa mới được trở lại.

Khi ra đến giữa đường thầy mới lấy hòa-thượng ở chùa *Bồ kim* cùng nhau lạy chào, và xin đi thôi. Tam-tạng sợ lôi thôi lại làm chậm trễ mất mấy ngày đường, nên bắt sạo chỉ tỏ, bảo ông các sư cứ nhất định đi thôi mãi, Đại-thánh liền hóa phép nổi lên một trận gió ô, làm cho bụi bặt tung mù, các sư đều tối tăm mặt mũi không còn biết lối nào mà nữa, bấy giờ thầy trò mới rảo bước đi lên.

BỒI XCVI

Lại nói chuyện thầy trò Tam-tạng hóa phép nổi lên một trận gió ô, để ngăn trở các sư ở chùa *Bồ kim* không cho đi theo, rồi thầy trò rảo bước đi thẳng về phía Tây. Bấy giờ thời tiết đã hết xuân hết hạ, nhưng đi đường sáng mất mồ và để chân lắm, đi chẳng độ ba tháng lại trông thấy một tòa thành trì, Tam-tạng hỏi rằng:

Các đệ tử ơ, giữ kia là nơi nào thế nhỉ?

Đại-thánh nói:

Thưa sư-phụ, tôi không được biết; Bát-giới cười mà nói rằng:

Con đường này Đại-thánh qua lại đã có mấy mươi lượt rồi, có lẽ nào lại không biết, chẳng qua là đại-thánh sợ ý dọa nạt thầy trò ta đó thôi.

Đại-thánh nói:

Cái thằng này thực không biết gì; con đường này đến ta đã qua lại nhiều lần rồi thật, nhưng ta mới đi ở trên mây trên gió, chứ có đi ở dưới đất này làm gì...

(Còn nữa)

TAXÉOL ROGIER

Thuốc chuyên-môn rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như Gonnorrhée. — Cystite. — Catarrhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ: 1$00

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ

L. BLANC

31, phố Paul-Bert, Hanoi

5008

PHARMACIE MONTÈS
TONIQUE TONKINOIS

Giá bán ngày Tết mỗi chai: 2$00

36 348

TÂY-DU

DOÃN-KẾ-THIỆN dịch thuật

Bấy giờ Tam-tạng mới kể việc đông-chúa bị sơn gió thổi bạt đến chùa *Bồ-kim*, và vị sư-đệ rồi giữ thế nào, chúng sông-chúa thương cha nhớ mẹ ra làm sao, kể nốt cho quốc-vương nghe.

Quốc-vương nghe nói động lòng thương xót, liền chém cả lên. Các ba phi-hậu ở hậu cung sau viện, nghe lũng khóc đều vội chạy ra xem, hỏi biết chuyện ai nấy cũng đều khóc lên nức nở.

Hồi lâu, quốc-vương liền hỏi sư tăng *Bồ-kim* ở cách thành xa chừng bao nhiêu?

Tam-tạng nói rằng:

Tôi đây đi đến chùa ấy, thì độ 60 dặm mà thôi.

Quốc-vương liền truyền cho chúa đông, tây hai cung ở lại giữ điện, quan thái-sư trông nom mọi việc, rồi cùng chính-cung hoàng-hậu đem theo các quan và các thầy-tăng sáu chùa *Bồ kim* để đem đương đi về.

Liền khi ra đi, Đại-thánh lại thấy lên mây bay tế thẳng đến chùa *Bồ kim* trước.

Các sư trong chùa trông thấy, vội vàng quì lạy mà hỏi rằng:

Khi lão-gia ra đi chúng mọi người đi chùa, làm sao hôm nay lại từ trên giời sa xuống?

Đại-thánh cười mà nói rằng:

Lão sư ở đâu mau mau mời ra đây, và lấy tay hương ăn để đón rước quốc-vương, cả hoàng-hậu các quan sang sư-phụ tôi sống đến đây bây giờ.

Các sư không hiểu ra thế nào, liền đi mời vị lão-sư ra. Lão-sư ra đến nơi, trông thấy Đại-thánh liền sụp lạy mà hỏi rằng:

Thưa lão-sư, việc sông chúa nghĩ có xét ra được mình mà lại không?

Đại-thánh liền kể sự tình cho nghe, vị lão-sư lấy làm mừng lắm, lại sụp xuống lạy.

Đại-thánh liền *Ồ* dậy mà nói rằng:

Thôi, lão-sư đừng lạy nữa, xin lập tức cho sắt soạn để nghênh tiếp quốc-vương.

Bấy giờ các sư trong cả chùa mới biết người rồi trong bảo-phòng đó là một người sơn gió, ai ấy vừa sợ vừa mừng bèn chạy đi bày hương án, rồi đi mặc áo chỉnh tề, thích quốc-vương đến rước quốc-vương.

Hồi lâu, quốc-vương đến người cho chúa, thấy các vị sư xếp hàng quì đón, còn Đại-thánh thì đứng giữa quốc vương liền hỏi rằng:

Tam-tạng làm sao lại đến trước được ở?

Đại-thánh nói:

Lão-tôn đây đến đây đã lâu rồi. Các ngài phải đi những nửa ngày mới đến.

Đại-thánh nói rất lời thì thầy Tam-tạng cũng đến nơi, liền đem quốc-vương sang các quan đi vào trong bảo-phòng. Đến nơi nghe thấy tiếng sông-chúa đang kêu nói làm nhảm, vị lão-sư liền quì xuống mà tâu rằng:

Muôn tâu bệ-hạ, vị sông-chúa bị sơn gió thổi bạt đến, hãy-còn đem rắc gió ở trong nhà.

Vị lão-sư nói xong, vội vàng mở khóa và nâng cánh cửa ra, quốc-vương và hoàng-hậu trông thấy sông chúa liền nhận ra ngay, sbay đến ôm chuông vào lòng mà nói rằng:

Con ơi, cha mẹ ở nơi cung điện yên hưởng giàu sang để cho con phải ở đây vô vật mình, chịu biết bao nỗi cực khổ sở, nếu không nhờ có thầy-tăng khám phá được thực giả, thì có lẽ cha mẹ không bao lại gần được gặp con.

Quốc-vương và hoàng-hậu sử tâm mắt lấy sông-chúa, tất tái mừng mừng, nói ra khôn xiết, trong lòng sầm đăng quá đỗ, vừng khóc cả lên. Hồi lâu sai đem nước thơm cho sông-chúa ăm gội và thay áo xắm, đem lên kiệu rước về trong thành.

Đại-thánh lại nói với quốc-vương rằng:

Lão-tôn còn có một việc, muốn tâu bày để bệ-hạ nghe.

Quốc-vương liền hỏi rằng:

Có điều gì, xin thầy-tăng cứ nói cho trẫm biết.

Đại-thánh nói:

Nói nhẹ gọi là núi *Bạch cước*, gần đây nghe nói có nhiều gông rất đã thành tinh, đêm tối hóa ra cầu hại người, vì vậy các người qua lại rất là lo sợ. Tôi nay giống rất chí có giống gà là có thể trị được, vậy xin cho chọn lấy một nghìn con gà sống thật to, đem thả khắp trong núi này, để trừ tuyệt giống độc-trùng ấy, và xin cho tôn cái núi này, và ban cho một đạo sắc-phong, để đáp tạ cái công của vị lão-sư đã giữ gìn và nuôi nấng sông-chúa.

Quốc-vương nghe tâu lấy làm mừng lắm, lập tức sai quan và thành hoàng đem đến, đều tên nữ gọi là núi *Bảo hoa*, lại truyền cho cho hộ sông con trong lại tên chúa, phong cho lão-tăng làm *Kiều-quốc tăng-quan*, mỗi năm ban cấp cho 36 thạch gạo.

Các sư trong chùa tạ ơn, rồi tiễn thầy hoàng ra khỏi chùa.

Quốc-vương và hoàng-hậu đem sông-chúa về đến cung rồi, lập tức hay tiếc ăn mừng rất là vui vẻ. Hàm sau tra ân chỉ sắc đái thầy về đến về truyền thần bốn thầy trò Tam-tạng, đem treo ở Trấn-tô-các, để tỏ lòng tôn kính, lại sai sông-chúa đội mũ mặc áo chính tề, đi ra điện để tạm thầy-tăng đã cứu mạng cho.

Công-chúa tế lễ xong, Tam-tạng liền từ tạ quốc-vương ra đi, nhưng quốc-vương không nghe, tỏ lòng quyến luyến giữ lại đến năm sáu ngày nữa, sau thấy thầy trò Tam-tạng đã tuiết thu về việc đi lấy kinh, giữ lại mãi, e càng không tiện, liền sai lấy ra hai trăm đĩnh vàng bạc, một mâm các đồ quí để tạ ơn.

Bốn thầy trò Tam-tạng nhất định chối từ, không nhận một tí gì. quốc-vương sai sắm sửa xe loan, cử mấy vị quan hiểu đưa bốn thầy trò ra mãi ngoài xa mới được trở lại.

Khi ra đến giữa đường thầy mới lấy hòa-thượng ở chùa *Bồ kim* cùng nhau lạy chào, và xin đi thôi. Tam-tạng sợ lôi thôi lại làm chậm trễ mất mấy ngày đường, nên bắt sạo chỉ tỏ, bảo ông các sư cứ nhất định đi thôi mãi, Đại-thánh liền hóa phép nổi lên một trận gió ô, làm cho bụi bặt tung mù, các sư đều tối tăm mặt mũi không còn biết lối nào mà nữa, bấy giờ thầy trò mới rảo bước đi lên.

BỒI XCVI

Lại nói chuyện thầy trò Tam-tạng hóa phép nổi lên một trận gió ô, để ngăn trở các sư ở chùa *Bồ kim* không cho đi theo, rồi thầy trò rảo bước đi thẳng về phía Tây. Bấy giờ thời tiết đã hết xuân hết hạ, nhưng đi đường sáng mất mồ và để chân lắm, đi chẳng độ ba tháng lại trông thấy một tòa thành trì, Tam-tạng hỏi rằng:

Các đệ tử ơ, giữ kia là nơi nào thế nhỉ?

Đại-thánh nói:

Con đường này Đại-thánh qua lại đã có mấy mươi lượt rồi, có lẽ nào lại không biết, chẳng qua là đại-thánh sợ ý dọa nạt thầy trò ta đó thôi.

Đại-thánh nói:

Cái thằng này thực không biết gì; con đường này đến ta đã qua lại nhiều lần rồi thật, nhưng ta mới đi ở trên mây trên gió, chứ có đi ở dưới đất này làm gì...

(Còn nữa)

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Tiếp theo)

II

Le gamin ennemi des lumières

Combien de temps passa-t-il ainsi? Quels furent les flux et les reflux de cette méditation tragique? se redressa-t-il? resta-t-il ployé? avait-il été courbé jusqu'à être brisé? pouvait-il se redresser encore et reprendre prise dans sa conscience sur une chose de solide? Il n'aurait probablement pu le dire lui-même.

La rue était déserte. Quelques bourgeois inquiets qui rentraient rapidement chez eux l'apercurent à peine. Chacun pour soi dans les temps de péril. L'allumeur de nuit vint comme à l'ordinaire allumer le réverbère qui était précisément placé en face de la porte du n° 7, et s'en alla. Jean Valjean, à qui l'eût examiné dans cette ombre, n'eût pas semblé un homme vivant. Il était là, assis sur la borne de sa porte, immobile comme une larve de glace. Il y a de la congélation dans le désespoir. On entendait le tocsin et de vagues rumeurs orageuses. Au milieu de toutes ces convulsions de la cloche mêlée à l'émeute, l'horloge de Saint-Paul sonna onze heures, gravement et sans se hâter; car le tocsin, c'est l'homme; l'heure, c'est Dieu. Le passage de l'heure ne fit rien à Jean Valjean; Jean Valjean ne remua pas. Cependant, à peu près vers ce moment-là, une brusque détonation éclata du côté des halles une seconde la suivit, plus violente encore; c'était probablement cette attaque de la barricade de la rue de la Chanvrerie que nous venons de voir repoussée par Marius. A cette double décharge, dont la furie semblait accrue par la stupeur de la nuit, Jean Valjean tressaillit; il se dressa du côté d'où le bruit venait; puis il retomba sur la borne, il croisa les bras, et sa tête revint lentement se poser sur sa poitrine.

Il reprit son ténébreux dialogue avec lui-même.

Tout à coup il leva les yeux, on marchait dans la rue, il entendait des pas près de lui, il regarda, et, à la lueur du réverbère, du côté de la rue qui aboutit aux Archives, il aperçut une figure livide, jeune et radieuse.

Gavroche venait d'arriver rue de l'Homme Armé.

Gavroche regardait en l'air, et paraissait chercher. Il voyait parfaitement Jean Valjean, mais il ne s'en apercevait pas.

Gavroche, après avoir regardé en l'air, regardait en bas; il se haussait sur la pointe des pieds et tâtait les portes et les fenêtres des rez-de-chaussée; elles étaient toutes fermées, verrouillées et cadenassées. Après avoir constaté cinq ou six devantures de maisons barricadées de la sorte, le gamin haussa les épaules, et entra en matière avec lui-même en ces termes:

Pardi!

Puis il se remit à regarder en l'air.

Jean Valjean, qui, l'instant d'auparavant, dans la situation d'âme où il était, n'eût parlé ni même répondu à personne, se sentit irrésistiblement poussé à adresser la parole à cet enfant.

— Petit, dit-il, qu'est-ce que tu as?

— J'ai que j'ai faim, répondit Gavroche nettement. Et il ajouta: petit vous-même

Jean Valjean fouilla dans son gousset et en tira une pièce de vingt francs.

Mais Gavroche, qui était de l'espèce du hochepieue et qui passait vite d'un geste à l'autre, venait de ramasser une pierre. Il avait aperçu le réverbère.

Tiens, dit-il, vous avez encore vos lanternes ici. Vous n'êtes pas en règle, mes amis. C'est du désordre. Cassez-moi ça.

Et il jeta la pierre dans le réverbère dont la vitre tomba avec un tel fracas que des bourgeois, blottis sous leurs rideaux dans la maison d'en face, crièrent: Voilà Quatrevingt-treize!

Le réverbère oscilla violemment et s'éteignit. La rue devint brusquement noire.

— C'est ça, la vieille rue, fi. Gavroche, mets ton bonnet de nuit.

Et se tournant vers Jean Valjean:

— Comment est-ce que vous appelez ce monument gigantesque que vous avez là au bout de la rue? C'est les Archives, pas vrai? Il faudrait me dénicher un peu ces grosses bêtes de colonnes-là, et en faire gentiment une barricade.

Jean Valjean s'approcha de Gavroche.

— Pauvre être, dit il à demi-voix en se parlant à lui-même, il a faim.

Et il lui mit la pièce de cent sous dans la main.

Gavroche leva le nez, étonné de la grandeur de ce gros sou; il le regarda dans l'obscurité, et la blancheur du gros sou l'éblouit. Il connaissait les pièces de cinq francs par ouï dire; leur réputation lui était agréable; il fut charmé d'en voir une de près. Il dit: contemplons le tigre.

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

XI-Một tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo

NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

II

Thằng oắt không ưa đèn

Ông ngồi như vậy trong bao lâu? Cái con sóng nghĩ ngợi sầu-thảm của ông nó ùn lên, nó lui xuống như thế nào? Về sau ông có đứng phắt dậy, hay là ông cứ ngồi như cũ-rũ như thế mãi? Cái dấm của số-phận nó có đau quá đến nỗi đã ngã tất gãy xương hay không? Ông còn có thể đứng nhỏ n được dậy nữa hay chăng, còn có thể vươn-vét ở trong tấm lòng cho nó thành được chỗ nào vững-chắc mà làm nơi trú hay không? Bấy nhiêu câu vẫn rằng ai có hỏi ông, ông cũng không nói được.

Đường thì vắng ngắt. Một vài nhà hộ-chủ sợ hãi chạy quanh đó mà về nhà chắc cũng không nhìn rõ thấy ông. Phàm những khi biến-loạn, ai lo phận nấy. Người thắp đèn cũng tuân lệ mọi ngày thắp cây cột đèn ở ngay cái nhà số 7 trông ra, thắp xong rồi đi thẳng. Giả-sử lúc ấy có ai nhìn ông cho kĩ mà xem, thì cũng không cho ông là một người còn sống, hoạt-động được. Ông ngồi thừ trên cái cọc trước cửa nhà ông không nhúc-nhích, khác nào con nhộng bị nước đông băng sun lại vậy. Thì ra trong cái thất-vọng có cuộc giá lạnh đóng băng đóng váng. Lúc ấy tiếng chuông báo nguy đương gõ om-xòm, nghe trong kinh-thành những tiếng ồn-ào vô định. Đương lúc tiếng chuông xen tiếng súng nội-loạn đó, bỗng có chuông nhà thờ *Saint-Paul* điểm mười-một giờ, tiếng chuông vẫn khoan-thai, nghiêm-ngị. Số là tiếng chuông báo nguy là tiếng của người, mà tiếng chuông điểm giờ thì là tiếng của Chúa-trời. *Jean Valjean* không có chú ý gì đến việc sang giờ đó, vẫn ngồi im không cựa. Duy vào độ lúc ấy, bỗng nghe đàng phía Cợp có loạt súng nổ, rồi lại có một loạt súng nổ nữa, dữ dội hơn. Ý chừng là cái việc quân quan vào đánh chiến-lũy con đường Xương-gai, rồi bị *Marius* dùng mưu cho mà giết được, ta đã kể rồi. *Jean Valjean* nghe hai loạt súng nổ đó, đếm thanh lại càng dữ lắm, thì ông giùng mình; nghiên lên mà lắng tai nghe. Nghe một chút rồi ông lại ngồi phệt xuống, khoanh tay lại, dãn dão lại cúi gằm mặt xuống cho đến ngực.

Bây giờ ông lại nghĩ nốt câu chuyện đương phân-vân tơ ong bụng.

Đồng ông ngước mắt lên, có người đi ngoài đường, ông nghe tiếng chân đi gần tới, ông nhìn ra xem ai, thì nhờ có bóng cây đèn, ông nom thấy vẻ nẻo Công-lần khổ có một cái mặt người xám-ngắt, còn trẻ mà vui-vẻ lắm.

Thằng Nhãi vừa đi tới con đường Người-mang-khí-giới.

Thằng Nhãi nghênh mặt lên trời, hình như tìm kiếm. Nó nom rõ thấy ông già mà không chú ý đến ông.

Thằng Nhãi nhìn chân lên trời rồi nhìn xuống đất; nó khiêng chân lên cho cao, có ý thăm dò những cửa các nhà từng dưới; nhà nào nhà ấy cửa đóng then gài kín mít. Nó nhìn vào năm sáu cái cửa đóng kín như vậy, rồi thì nó xo vai, mà đi đến-thuyết cho mình nghe lấy mà rằng:

— Thảo nào!

Rồi thì nó lại nghênh lên nhìn trời.

Jean Valjean vừa mới lúc trước, trong bụng đương ngổn-ngang những nỗi sầu-thảm như thế, giả-sử có ai hỏi cũng không nói gọi cũng chẳng thưa, đến bây giờ thì bình như có cái gì dun-dủi muốn nói chuyện với thằng bé này. Ông bèn hỏi:

— Bé, mày tìm chi thế vậy?

Thằng Nhãi gọn-gàng mà đáp rằng:

— Tôi đang đói bụng đây. Rồi thì nó lại nói: Gọi ai là bé đấy. Anh là bé!

Jean Valjean móc túi quần lấy ra một đồng tiền năm phật-lăng. Nương thằng Nhãi vốn cũng loài với con sáo ngoe-ngoẩy đuôi, việc cử-chỉ không nhứt-định, lúc ấy nó vừa nhặt một viên gạch. Thì ra nó vừa nom đến cái cột đèn. Nó nói rằng:

— Ô này, ở đây các người vẫn còn thắp đèn ư. Các người trái phép. Như vậy là không nghiêm trật-tự. Phải đập cái này đi cho tôi.

Nói đoạn nó ném viên gạch vào cây đèn, kính vỡ rơi xăng-xoáng, mấy nhà hộ-chủ ngồi núp trong cửa bên kia đường sợ mà kêu lên rằng: Phen này thôi lại như năm Chín-mươi-ba!

Ngòn đèn bị gió lung-lay dữ một lát rồi tắt đi. Đường cái bỗng tối mù tối mịt. Thằng Nhãi rằng:

— Chính đây là con đường cũ đó, ấu ta kịp đội mũ đêm lên đầu. (Nghĩa là nhìn cảnh tiêu-điều mà buồn ngủ).

Rồi thì nó lại quay về phía ông già mà hỏi:

— Cái nhà tu-tường đàng đầu phố kia, các ông kêu là cái gì đó? Có phải là Công-văn-khố chăng? Những cái cột lù-lù như những con vật kia, sao không phá đổ cả nó xuống mà đựng thành một cái chiến-lũy đi.

Ông già lại gần thằng bé mà lầm-bầm như nói một mình rằng:

— Tội-nghiệp thằng bé, nó đói bụng.

Rồi thì ông đưa đồng tiền vào tay cho nó.

Thằng Nhãi ngẩng mũi lên, thấy đồng xu to mà ngạc nhiên; nó giơ trông bóng tối mà nhìn, thấy đồng xu to trắng-trắng sáng quắc. Số là xưa nay nó chỉ vẫn-thoảng thấy người ta nói đến những đồng tiền năm phật-lăng, tiếng nó là to, đến nay nó mới được kiến-kỳ hình thể thích lắm. Nó nói một mình: Ấu là ta thử nhìn con cọp.

(Còn nữa)

Những bài tờ nầu, đã in thành mười hai quyển, một bên chữ Pháp, một bên Quốc-văn, bán giá như sau này:

Quyển I	223 trang, bản	0$50	
» II	203	—	0 45
» III và IV	159	—	0 35
» V và VI	19[illegible]	—	0 45
» VII và VIII	31[illegible]	—	0 60

Phần thứ hai:

Quyển I	213 trang, bản	0$40	
» II và III	237	—	0 50
» IV, V và VI	275	—	0 60
» VII và VIII	231	—	0 50

Phần thứ ba:

Quyển I, II và III	251 trang, bản	0$55	
— Quyển IV, V, VI và VII	299	—	0 65
— Quyển VIII	305	—	0 65

Ở xa định thêm tiền cước, mỗi quyển [illegible]

Ai muốn hai quyển gởi làm một gói, [illegible]

Thảo về y-học cũ của ta

Cẩm-nang trích lục

Ấu khoa

(Tiếp theo)

Đương qui tứ nghịch thang

Trẻ con huyết hư, thân thể gầy yếu hàn là thường vinh mà sinh bệnh, thì dùng phương này.

Đương qui thân 5 đồng
Mộc thông 3 đồng.
Nhện quế chi 3 đồng
Thược dược 5 đồng
Trích-thảo 2 đồng 5 phân
Bắc tế tân 1 đồng
Đại tảo 4 quả,
Sắc thang cho uống nóng.

Khánh ngỗ chứng trị

Đồ lư pháp

Đỉt đã ran 1 đồng
Minh hàng phèn 4 phân
Cháo ngũ hương 5 lát.

Các vị nghiền mạt luyện với nhựa Mo tàu dịt vào thóp người trích là ngài.

Xúc tị pháp

Xuyên-khung 3 đồng
Hồi hương 3 đồng
Lá tía tô 3 đồng
Huyền hồ sách 2 đồng.
Mẫu đơn bì 2 đồng
Tuân xa (tuy phi) 2 đồng.

Các vị nghiền mạt thổi vào lỗ mũi cho hắt hơi.

Nhiếp sinh âm

Chế nam tinh 6 phân
Nam mộc hương 5 phân
Pháp bán hạ 5 phân
Bắc tế tân 1 đồng
Phòng thương tuật 1 đồng
Thạch xương bồ 1 đồng
Trích-cam thảo 1 đồng.
Gia sinh khương sắc thang uống.

Trầm hương an thần hoàn

Quan-dương-sâm 1 đồng
Phòng bạch tuật 6 đồng
Quảng bì 5 đồng
Trần chỉ sác 5 đồng
Cát cánh 5 đồng
Thanh mông thạch (hồn đoàn) 5 đồng

Trích-cam thảo 1 đồng
Trầm hương 1 đồng
Thần sa (thủy phi) 1 đồng
Xuyên hoàng liên 1 đồng 5 phân.

Các vị tán mạt luyện mật viên, làm thời hòa nước thang mạnh mà uống.

Tỉnh tỉnh tán

Phương chưa có ở môn thương hàn

Trúng ác chứng trị

Tích lịch tán

Chu nha tạo (bỏ kết suất) 3 phân
Bắc tế tân 5 phân
Xuyên ô trung 5 phân
Bạch chỉ 1 5 phân
Hàng hoàng 2 phân
Sa hương 5 lai,

Các vị tán mạt lấy bắc nhâm thuốc khoáy vào lỗ mũi cho hắt hơi.

Phản hồn thang

Phương này thời là thang mà hoàng cầm ông Trọng-cảnh chế ra, chỉ khai khiếu thông quan.

Mã hoàng (bỏ đốt) 2 đồng
Hạnh nhân (bỏ mang) 7 hạt
Tri bắc-cam-thảo 1 đồng,
Thông bạch 1 đoạn (dài 3 tấc);
Sắc thang cho uống nóng.

Đại kinh chứng trị

Bí chỉ an thần hoàn

Đương ngả cuyết cái đặt mà nhắc hãi thì dùng phương này,

Quan-dương-sâm 1 đồng
Tạo nhân 1 đồng
Bạch-phục-thần 1 đồng
Bán hạ 1 đồng
Đại-táo-cai 7 phân
Quất hồng bì 7 phân
Hồi mẫu vị 7 hạt
Trích cam-thảo 5 phân,

Các vị tán mạt viên, làm thời hòa thang nước gừng cho uống.

Đoản sâm tán

Bỗ hồi ra nhiều, mà chứng kinh hãi, thì dùng phương này.

Quan-dương-sâm đương-qui bài vị bằng nhau, tán mạt nhét vào trong quả tim lợn, nướng chín cho ăn.

Đọc sâm thang

Khi thoát thần nên lấy tân mà kích hãi thì dùng phương này để cấp cứu nguyên dương.

Quan-dương-sâm đương nước gừng, bạn mạc gạo nếp, gia nhiệp đại tảo cho thang cho uống.

Dẫn chứng trị

Đoạn dẫn hoàn

Xuyên hoàng liên, thanh mông thạch, thạch xương bồ, thần sa, hùng nhân chân, thiết hoa phấn, đởm nam tinh, bạch cương tàm, thương trùng hương, hổ phách.

Các vị tán mạt, luyện với cao nhân trật viên, làm thời hòa lòng lợn lấy nước hoàng tuyền uống.

Lời dặn

Phương này thuần những vị hàn lương trọng trấy, đứa nào tư bẩm trắng tược sẽ nên tạm dùng ít thôi, còn những đứa tư bẩm hư nhược mà ngộ dụng thì hại.

Tiêu phong hoàn

Nhứt thiết gân cường, trước hãy nên dùng phương này để sơ tán ngoại cảm, khai thông kinh lạc, rồi mới có thể thy chứng thì trị.

Nam hạc-hà 1 đồng
Khương hoạt 1 đồng
Độc hoạt 1 đồng
Bắc phòng phong 1 đồng
Minh thiên ma 1 đồng
Kinh giới tuệ 1 đồng
Xuyên-khung 1 đồng
Bắc tế tân 1 đồng
Đinh-sâm tinh 2 đồng

Các vị tán mạt luyện mật ong, viên mỗi viên nặng một đồng cân, làm thời hòa nước thang tử ô hạc hà hòa thuốc uống.

Tập thành định gián hoàn

Bệnh gián nhân công phạt quá trung khí hư suy, tỉ khẩu vận hèn, mà sinh chứng đàm ẩm hôn vựng, thì dùng phương này cho được kiện tỉ bổ trung, nếu bệnh để lâu ngày, thì kiêm dụng hà sa bát vị hoàn gián phục.

Quan dương sâm 1 lạng
Bạch tuật (sao) 1 lạng 5 đồng
Bạch vân linh 1 lạng (tẩm nước gừng phơi khô)
Quảng trần bì 1 lạng (ẩm rượu sao)
Bán hạ 1 lạng
Tuyết xương bồ 5 đồng.
Bạch đậu quả 1 lạng (ẩm rượu)
Thanh hao quả 5 đồng
Bạch thược 1 lạng
Bạch đậu khấu 1 lạng (sao rượu).
Tương tuật 1 lạng (bọc sao vàng đỏ)

Nam mộc hương 5 đồng (bỏ hồi),
Long nãi hoa đoàn rồi lại thương thấy 5 đồng
Xích kim bạc 10 lá.
Kim đơn sa 3 đồng (nghiền mịt, ngưng cách thủy).

Các vị tán mạt luyện mật viên to bằng hạt nhân nhãn, hoài sáng hoài chiều hoà uống, tối mỗi hận đàng một viên hòa thang nước gừng cho uống.

(Còn nữa) Phùng-năng-Tĩnh

Việc học

Học-sinh phải thế nào?

Phàm làm một người dân thì đều phải chịu cái giáo dục hoàn toàn, do trường tiểu học, đến trường đại học từ bực bước lên, sau mới ra kẻ vai gánh việc xã-hội, để là việc học cho nước hòn Thái-Tây vậy, đem sự học của nước người mà ngộ lại sự học ở nước ta, thì cách nhau xa lắm biết mấy trăm ngàn dặm, trong các trường học nước ta ngày nay, không có mấy trường bàn trong được hoàn mỹ, ông thầy tốt cũng không thấy có bao nhiêu, tự nhiên học trò cũng bắt nhiều mối khó khăn, xã hội nước ta ngày nay là một xã-hội mà con hồi thứ, hạng nhân tài, thế nào cũng phải cần thiết, cho nên bạn ta mà học thành, thì không lo gì thiếu chỗ dùng, chỉ lo người không đủ học vấn, sự không có một ít ở đường vững chắc trong xã-hội sau này, vì dẫu như muốn làm đường rày, còn cần nhân tài chuyên môn thiếu quá sa vài tài chính rồi rồi còn thiếu hơn nhiều, thế thì xã-hội trông thấy bạn ta biết chừng nào?

Ôi! tài chí hoặc khó vạn đã trăng sao rồi thế mà nhân tài lại còn tăng hơn, thế nghĩ việc trong talên hạ nên chí buồn hơn, còn nhi nghĩ hơn, lại nói này ra: Xã-hội hết trông ở nước ta ngày nay hễ ai đem mình bỏ vào trong, là phải đến mất hết tiết tháo mới thôi, ít mà vượt ra khỏi đó được, học-sinh ngày của ở trường, trường tuy có cái hay cái không song đã kêu là phép trường thì cũng không đến nỗi bỏ mất giá trị nhân cách, đến như ra xã-hội thì thì nhân thế nói được nữa.

Trường học ta ngày nay, sắp sửa hoàn bị, sơ sở thì rất là tài sản, anh em đều lên đem mình vào xã-hội lại không thể tránh khỏi cái kỉ-cương đạo lý, thật là quá, thế cho học sinh ta ngày nay phải lo tự tu, tự lập cho lắm, cách khó thể bỏ lỡ đặng.

Tôi thấy, mặt hàng tân nhân vật hiện giờ, hết lấy cái không khí ấu đạo nào cũng có, giá khiến nhưng có chân có lại lộc cho mình thì cũng đáng tự trọng ấy, xu phương mau lắm, cái đó thì học-sinh ta mà ít một ngày phần nhiều không đã trông vậy rồi cho nên học giới ngày về sau phải là sao mở ra một cảnh giới mới mẻ rõ.

Ngày nay nước tanh kỹ nghệ, nhân kinh tế mọi nỗi khiến khó ngày nay không thể kể hết, nhưng ở tôi cho là hiện tượng nhất thời, không đáng kể chỉ lo việc học nước ta mà thôi, thế nài lương cho đến thế nay, thì mà hàng học sinh không nhiều lắm lắm đó là việc đáng lấy làm lo vô cùng.

Gần nhau các học sinh nay có hỏi tôi cách thức cái lương thế nào, tôi đường nào cho đúng, tôi sẽ trả lời rằng thầy cái trách nhiệm ấy không thể đã hết cho các học sinh, tiền bối chúng ta cũng có cái ít nhiều một phần trong đó, nhưng cũng ngại chẳng quá xương trước đó thôi, cái gánh thiết thành là ở anh em học sinh ta ngày nay lấy mình làm gánh đảm đang mà thôi, cũng chẳng lấy gì lạ.

Thế nào là tự giác? tự giác là các anh em phải nhận biết cái địa vị của mình thế nào, rồi tìm tài học cho lấy giàng cầu đạo tác lấy, vì học giới mà mở ra một cảnh giới, một nhà triết học ở Anh có nói rằng: Ý chí dùng dẫn đầu, tổng đạt được cả sự không phải gì cho nhà ở trong hoàn cầu, có chí thì nên thiên hạ vô không việc gì khó làm.

Người phải có lòng mở mang lấy mạnh vận mình thì sau nhân cách mới lập, người đã có hoài bão có trí thức thì ai cũng có cái tư tưởng vị lai, ta sau này làm gì, ai hay nông, hay công, hay thương, các tác sự nghiệp đều trong tư tưởng ta, tức gọi là chí đó. Người đến tuổi thanh niên phải có chí, chí đã định rồi, mới có thể làm, cứ theo đó những bước tới trước, dẫu có cấp thiên nạn mấy cũng không lo, vì sự khiến nạn rất có ích cho chúng ta. Mình-tử xưa có nói: Trời muốn trao gánh nặng cho người nào, tất trước làm cho người ấy khổ tâm cân nhọc gân cốt, đói lắm vào thân, thiếu thốn cực thân, khiến cho động tâm nhẫn tính, tăng thêm sở bất năng của người, để thật là lời chí lý, ta nên đọc đi đọc lại ấu lý nhiều lắm.

(Còn nữa) (Công-luận báo)

ÁU TÂY TƯ TƯỞNG

Loại A.

TRUYỆN

TÊ-LÊ-MẶC PHIÊU LƯU KÝ

(Les aventures de Télémaque)

Toàn bộ, từ số 1 đến số 10

Mỗi quyển, giá 0$05

Đã xuất bản rồi

Nên lại xem ngay!!

Kỳ tầu nào cũng có về nhiều mũ feutre, mũ casquettes và mũ berets đề đội mùa rét.

KIỂU TÔI-TÂN

MẪU HỢP THỜI

GIÁ CỰC RẺ

Gần tết Nguyên-đán, hàng hiệu có làm nhiều các thứ khăn lượt tây, lượt ta và nhiều thêm tây.

Mời về nhiều crêpe Hồng-kỳ để làm đồ giầy tây.

Sắp về mũ MOSSANT, là một thứ mũ rất tốt.

CHAPELLERIE

HAI-CHINH

74-76, Rue du Pont-en-Bois — HANOI

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ. Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Fu microfilms trường Đại Học Cornell

Áo bành tô đi mưa,
không thấm nước « SALF »,
Có bán tại hiệu :

CHABOT

49 bis, Rue Paul Bert, Hanoi

Giá : 28$00

DELEULE & DETOUILLON

76, Phố hàng Trống, Hanoi

Qui-khách nên mua những xe-đạp thượng hạng mà giá lại rẻ không đâu bằng.

XE-ĐẠP TERROT :

Thượng hảo hạng	75$00
Hạng đi đường xa B.	68.00
Hạng đi đường xa A.	66.00

XE-ĐẠP ALCYON

Thượng hảo hạng	72.00
Hạng đi chơi	66.00
Hạng đi đường xa	54.00

XE-ĐẠP « DRAGON D'OR » 50.00
3036

PHẢI BIẾT KÉN CHỌN

Một nhà ngự ngôn Pháp kể chuyện rằng: có một con lừa lúc vừa đói, vừa khát, nhân thấy có một thùng nước và một sợi cỏ, nó không biết nên uống nước trước hay nên ăn cỏ trước, nó ra chết cả đôi lần khát.

Ở đời thế nên cũng có lắm chuyện tương-tự như thế, nhất là trong sự thuốc thang, thường thấy có biết bao nhiêu là thứ thuốc, mà chỉ vì người ta ngần-ngại không biết kén chọn đằng nào, thành ra lụy đến thân.

Hãy nói riêng về bệnh đau mắt, kể có hàng hà sa số nào là thuốc, thành thử nhiều khi người ta dùng phải thứ thuốc chẳng những không công-hiệu mà lại có hại thêm nữa.

Từ nay trở đi, các ngài chẳng phải ngần ngại gì nữa, hễ đau mắt cứ thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX mà dùng, đủ bệnh nặng đến đâu, dùng thuốc ấy cũng không nặng ra được.

Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUNE là thứ thuốc đã kê cứu kỹ, càng mới chế ra, đã thí-nghiệm chắc-chắn, thật là một thứ thuốc vô song để trị các bệnh đau mắt.

Giá thuốc lại rất rẻ, khiến cho ai nấy đều có thể mua dùng mà dùng.

Hễ khi trong nhà có người chớm đau mắt là phải dùng ngay thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX mà trị đi.

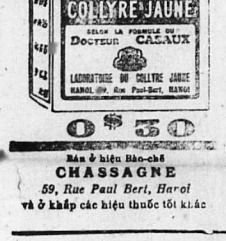

0$50

Bán ở hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
59, Rue Paul Bert, Hanoi
và ở khắp các hiệu thuốc tốt khác

TRẦN-QUANG-MINH

Nhà Giồng Răng — Nhà Giồng Răng

199, Hàng Bông-Lờ, Hanoi

Thưa các quý-khách,

Nếu các ngài muốn giồng răng vàng, răng bạc, răng trắng, răng đen, nhổ răng, vá răng, chữa xâu răng, răng đen đánh trắng, răng vẩu, răng khểnh, răng lệch-lạc, chữa lại cho đều, và các cụ già gầy cả hàm làm toàn hai hàm răng khác, xin mời lại bản-hiệu, thì bản-hiệu cả quyết cam-đoan rằng, các ngài sẽ vừa lòng đẹp ý về công-việc chắc-chắn sinh đẹp mà bản-hiệu làm hầu các ngài.

Kính-cáo
TRẦN-QUANG-MINH
199, Rue des Cotons, Hanoi

Một dịp rất tốt

Chính những lúc này các quý-khách ai ai cũng có thể mua được máy hát kiểu đẹp, bán đại giảm giá.

Có những đĩa hát cải-lương tiếng Bắc-kỳ của bạn hát rạp Cải-lương hý-viện mới lấy tiếng lần thứ nhất (chạy kim-cương và kim-sắt).

Lại mới có đĩa hát cải-lương tiếng Saigon tuyển những bạn hát là tay biệt-tài (chạy kim cương và kim sắt).

Đĩa hát tuồng của bạn hát rạp Quảng-lạc (chạy kim-cương và kim sắt, giá bán 1$95.

Bản-hiệu mới định giá bán chiếu hàng đĩa cải-lương Saigon của bạn hát thầy Năm-Tú (chạy kim-cương) giá bán 1$20 và 1$50.

ETABLISSEMENTS ORPHÉE
Dépositaire exclusif de Pathé Orient pour le Tonkin
67, Rue Paul Bert, Hanoi — Téléphone : n° 619
9, Bd Amiral Courbet, Haiphong — Téléphone : n° 234

Depuratif Ribal

Thuốc tẩy nuyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền : 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Depuratif Ribal.

Giá tiền : 0$80

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
3609

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở *Quảng-đông* bên *Tàu*, đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế-tạo ở *Vũ-di-sơn*, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo-hạng tại trên ngọn núi cao như liên-tâm, ô-long và thủy-tiên, vân vân, dùng cách hóa-học điều-chế, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà kên-tâm nhỏ cánh, gọi là « SONG HỈ CHÍNH-THÁI DANH-TRÀ » cũng được nhiều quí-khách hoan-nghênh.

Nay xin đem những dấu riêng của trà VINH-MẬU đăng báo, để qui-khách thưởng trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi-điểm của trà VINH-MẬU :
Nam-định : phố Khách, số 144. — Hà-nội : phố Hàng-ngang, số 25.
Hải-dương : phố Khách, số 14.

Vinh-Mậu trà hiệu cẩn-bạch.

Urocédrol Gallo

Thuốc mới trừ bệnh lậu, chế bằng Essence de Cédrus Atlantica. Tốt hơn các thứ thuốc đàn-hương không bao giờ làm đau thận, và trị bệnh rất chóng.

BÁN TẠI :
Hanoi, hiệu Chassagne.
Haiphong, hiệu Breusmiche.

TAM TÌNH Y QUÁN

BUE HÀNG GHẾ GU N° 16, NAMDINH

Bản hiệu chuyên nghề làm thuốc đã lâu năm chữa đủ các bệnh đàn ông, đàn bà, người nhân đức con, đã bình cực nguy cực tử nguy đã lâu, số sống phúc còn chữa cũng được hồi sinh khỏi tử người giàu có lấy phải giá người nghèo càng quả không có tiền xin thuốc cũng cho.

Thuốc các thứ bình mỗi hộp 1p00 thuốc cao 1p50 lâu và giang mai rất nặc không tốn tiền lại sinh đục như thường mỗi chai 1p00, thuốc cai nha phiến ngài nào ăn nặng đã lâu uống cũng khỏi, uống vào người ốc ra đi làm được, hạng nhất 3poo hạng nhì 2poo hạng ba 1poo. Các tỉnh ở xa viết thơ về kể bệnh bản hiệu gửi thuốc tới ngay, gửi cách lĩnh hóa giao ngân, ngài nào mandat trước xin để cho

M. Trần-Sắc-Sử ở Tam-Tình ở Namdinh

LA BÀI

Xà-phòng cao cấp
Dương Hanoi

MAO-SENG

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Đang tốt, giá cũng hạ, vì hiện tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách ở đâu, xin mời chiếu cố,

6218 — MAO-SENG kính cáo

Phép lạ của Phụ-nữ

Bà Phạm-thị-Ngọc, ở Hà-đông, bị bệnh đau bụng, ăn ngủ kém, gầy yếu, thuốc thang nhiều mà không khỏi, nhờ dùng thuốc bổ huyết của Phụ-nữ thì khỏi hẳn.

Bà Nguyễn-thị-Tuyết, ở Hà-đông, bị bệnh đau bụng, ăn ngủ kém, gầy yếu, thuốc thang nhiều mà không khỏi, nhờ dùng thuốc bổ huyết của Phụ-nữ thì khỏi hẳn.

Bà Nguyễn-thị-Tiêm, ở Hà-đông, bị bệnh đau bụng, ăn ngủ kém, gầy yếu, thuốc thang nhiều mà không khỏi, nhờ dùng thuốc bổ huyết của Phụ-nữ thì khỏi hẳn.

Bà Nguyễn-thị-Nhiêu, ở Hà-đông, bị bệnh đau bụng, ăn ngủ kém, gầy yếu, thuốc thang nhiều mà không khỏi, nhờ dùng thuốc bổ huyết của Phụ-nữ thì khỏi hẳn.

*Bà Nguyễn-thị-Thiện

Xà-phòng Cadum

Một thứ xà-phòng tinh hảo mà không có chất rát da như xà-phòng Cadum rất cần để giữ vệ-sinh cho ngoài da.

Dùng nó lại còn lợi nữa, vì rằng nó không thấm nước, nó khô mãi cho nên dùng được đến hết, không phí phạm chút nào.

AI MÀ DÙNG THUỐC HƯƠNG của ông LƯƠNG-Y DEHAUT mà XỔ thì chẳng cần chi phải

CỮ ĂN

vì ăn dưỡng trong phòng. Thuốc hướng này dễ uống lắm và đã mau xổ lại rất rất êm thấm.

Bán tại Khu ông Lương-y DERAUT, 147, Paubg. St-Denis, Paris, và khắp trong các tiệm thuốc đâu có bán.

Chữa bệnh sốt cách nhật

SỐT RÉT NGÃ NƯỚC

không gì bằng

QUINOFORME

là thuốc tiêm, thuốc viên hay thuốc hoàn *Chế theo khoa-học và đã thông dụng ở các thuộc-địa pháp.*

Có bán ở khắp các hiệu thuốc tây.

H. LACROIX, 37, Rue Pajol, PARIS (18e)

THUỐC CHỮA BỆNH KHÔNG NGỦ ĐƯỢC, BỆNH ĐAU GÂN, BỆNH BUỒN BỰC

Khi nào người ta đau não, đau gân, thì thấy không ngủ được, đau gân, đau cốt, nghĩ không ra việc, đau lưng, đau ngực, ngồi thì chập chờn, thấy trong mình khó ở mà hình như điên dại, công việc không muốn làm, nếu không chịu chữa ngay thì chết cũng nên.

Trong những xứ nóng, mà muốn cho ngủ ngon giấc, khi thức dậy không thấy nặng đầu, thì chỉ nên dùng thuốc *Neurinase*. Thuốc này ai dùng cũng được, dù trẻ con, ông già, con gái, đàn bà đều tuổi hay sinh bệnh và các thứ bệnh thương gân.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3066

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Bụng đưc thảnh-thơi

Không có sự thảnh-thơi gì quý bằng sự thảnh-thơi ấy, mà ta có thể nói rằng không có sự thảnh-thơi ấy, thì có sự thảnh-thơi khác cũng là bỏ đi, vì người ta tiêu-hóa được thoải-mái, không phải ngại ngùng khó khăn gì, thì lại càng nghĩ ngợi, làm lụng ra việc được. Những thuốc tẩy lại lắm điều không tiện. Các thứ nước về loài kim thì vị mặn, chua đắng, lắm khi lại làm cho người ta buồn nôn. Vậy ta nên mừng, có thứ thuốc nhuận tràng êm ái:

POUDRE DE ROGÉ

Dễ uống. Thuốc ấy chế bằng *citrate de magnésie* không làm cho đau ti-vị. Đổ một lọ thuốc vào một cái chai, rồi đổ nước lạnh vào thì hòa ra một thứ nước chanh nổi bọt hơi. Nếu không muốn dùng nước nổi bọt hơi, thì đổ bột thuốc vào một cái ấm, cái lọ sành, và cho một nửa lít nước sôi hay nước lạnh vào mà đun sôi lên. Dùng thuốc ấy công-hiệu, mà lâu bền.

Thuốc chính hiệu thì hai đầu có miếng giấy in bốn sắc.

Đòi lấy thứ thuốc chính hiệu được hội Y-HỌC HÀN-LÂM ưng-chuẩn

Ngoài hộp thuốc có chữ ký Rogé và có đề trú sở của nhà chế tạo.

Mon FRÈRE, 19, Rue Jacob, Paris (6e)

TIM ÓC

MUSCULOSINE BYLA

VITAMINÉE

LÀ NƯỚC THỊT NGUYÊN CHẤT NẤU ĐẶC LẠI

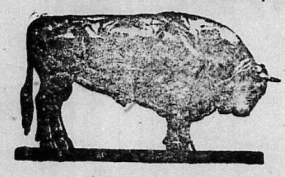

Là một thứ thuốc bổ rất mạnh

TRONG

NHỮNG KHI GÂN CỐT SUY-NHƯỢC,

NHỮNG LÚC THAO-LUYỆN MÀ MỆT NHỌC,

HOẶC NHỮNG LÚC MẮC BỆNH MỚI KHỎI

Thân-thể khang-thái

Sức-lực cường-kiện

Ets BYLA/SECRETS BYLA 26 AVENUE DE L'OBSERVATOIRE, PARIS FRANCE

Agences d'annonces en Europe:
SOCIÉTÉ MUTUELLE de Publicité
14, RUE ROUGEMONT, PARIS (IXe)

Agents d'Annonces en Europe:
L. MAYENCE & Cie
DAVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

CHỈ MỘT THỨ

RƯỢU BỔ

33.500

là làm cho người ta lại được mạnh mẽ, khỏi mệt nhọc, bớt sự xanh sao, mà thêm được cường tráng để mà hưởng những lạc-thú ngày Nguyên-đán mà thôi.

Giá mỗi chai: **2$10**

Bán tại hiệu CHASSAGNE

59, Phố Tràng-Tiền

HANOI

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-tàng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

ŒNO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và dán bà ở cữ . . . . . Một litre:* **2$40**

Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* **1,25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai:* **1,25**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghíp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . Một chai:* **1,50**

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai:* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay

Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

3063

LE SURMENAGE DE L'ESTOMAC

Dans notre vie fiévreuse nous n'avons plus le temps de mâcher, ni d'insaliver nos aliments; nous avalons les bouchées triples, à la hâte telles quelles, et il se trouve ainsi que par la suppression d'une première formalité, nous compromettons, dès le début, le travail de la digestion. L'estomac fonctionnant mal provoque des tiraillements, de la dilatation, des crampes, des renvois, des migraines. Pour supprimer ces douloureux malaises il faut mettre l'estomac au repos. Pour reposer l'estomac sans affaiblir l'organisme, il suffit de suivre pendant quelques semaines le régime du délicieux Phoscao, aliment réconfortant dont l'assimilation n'exige aucun effort puisqu'il est digéré par les estomacs les plus délicats et les plus délabrés.

PHOSCAO

Le plus exquis des déjeuners, le plus puissant des reconstituants, le plus parfait régulateur des fonctions digestives. Le Phoscao convient à tous les tempéraments, et son régime est conseillé par tous les Médecins aux bien-portants comme aux malades, aux convalescents, aux anémiés, aux nourrices et aux vieillards.

ENVOI GRATUIT D'UNE BOITE ÉCHANTILLON

A. DARDANNE & Fils, 12, Rue de la Tour-des-Dames, PARIS (IXe) 58

Tại GRANDS MAGASINS REUNIS

Mỗi hộp: 7 fr. 00

Trong các thứ rượu Cassis

thì

RƯỢU CASSIS FOURNIER

DEMARS

là

NGON NHỨT

Bán tại: L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom-Penh.

3007

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

東法滙理銀行

SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

TỰ BẢN DỰ ĐỊNH: Francs **72.000.000**

TỔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGÂN TỪ NGÀY 30 JUIN 1927: » **85.500.000**

HỘI ĐỒNG TRỊ-SỰ:

Chánh trị-sự: M. STANISLAS SIMON, Chánh-hội-đồng trị-sự công-ty hỏa-xa Vân-nam;

Phó trị-sự: M. PAUL BOYER, Chánh-hội Thương-cục Comptoir National d'Escompte de Paris;

Tổng quản-lý chủ nhiệm: M. RENÉ THION DE LA CHAUME, Nguyên thanh-tra Tài-chính-hộ.

Chánh quán tại: 96, Boulevard Haussmann, Paris (VIIIe)

CHỈ ĐIỂM CÁC NƠI:

BÊN TÀU	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Canton	Battambang	Bangkok
Fort-Bayard	Cantho	Noumea
Kaukeou	Haiphong	Papeete
Kouikeng	Hanoi	Pondichéry
Mengtzeu	Namdinh	S'ngapore
Pékin	Paompanh	
Shanghai	Saigon	
Tiéntsin	Tourane	
Yunnanfou	Vinh	

Phóng sự khắp cả toàn cầu

Giao dịch đủ các công việc thuộc về ngân-hàng — đổi chác tiền bạc — Mua bán quốc-thái — Cho thuê đồ tủ bạc (Ai muốn hiểu rõ cứ đến tận nơi mà hỏi).

Điện-Lưu-Tín-Điện: INDOCHINE

GIÂY NÓI: Hanoi 55 497. Haiphong 26. Namdinh 20.

Certifié l'imprimeur — Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn — Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN